

Datum
2006-07-04
Projekt nr

Diarienum
2006-01563
Ert diarienum
N2006/3334/HUB

Eva Esping, 08-473 31 53
Eva.Esping@VINNOVA.se

Näringsdepartementet
103 33 STOCKHOLM

Uppdrag att utarbeta och lämna förslag till nationellt forskningsprogram – ett led i genomförandet av strategiprogrammet för skogs- och träindustrin

Bifogar härmed VINNOVAs redovisning av uppdraget i form av ett förslag till utformning av ett nationellt forskningsprogram för skogs- och träindustrin.

I ärendet har ställföreträdande generaldirektören beslutat. Föredragande har varit handläggaren Eva Esping. I den slutliga handläggningen har också deltagit enhetschefen Ulf Holmgren, chefsjuristen Catharina Sojde samt handläggare Jonas Brändström.

Denna handling ersätter i sin helhet tidigare inlämnad handling, daterat 2006-06-16, i detta ärende, den senare önskas därmed åter till VINNOVA.

Eva Lindencrona

Eva Esping

Branschforskningsprogram för skogs- och
träindustrin
– samarbetsavtal mellan
Skogsindustrierna, Trä- och
möbelindustriförbundet och VINNOVA

Slutversion

2006-07-03

Samarbetsavtal

(VINNOVAs diarienummer 2006-01563)

1	Inledning.....	3
2	Parternas åtaganden	3
3	Forskningsprogram.....	5
4	Organisation.....	5
5	Bidrag till forskningsprojekt.....	7
6	Sekretess	9
7	Rapportering och utvärdering	10
8	Samarbetsavtalets giltighet m m.....	10
9	Tvistelösning.....	11

Bilaga A: Förslag till Branschforskningsprogram för skogs- och träindustrin

Bilaga B: Skogsindustriernas, Trä- och möbelindustriförbundets och VINNOVAs allmänna villkor för Branschforskningsprogrammet för skogs- och träindustrin inklusive *underbilaga VINNOVAs allmänna råd om godkända kostnader och godkänd medfinansiering*

Bilaga C: Branschforskningsprogrammet för Skogs- och träindustrin i förhållande till Forest-Based Sector Technology Platform i EU:s 7:e ramprogram och Nationella Forskningsagendan

Mellan Parterna

branschföreningen **Skogsindustrierna (802002-6061)**,
Trä- och möbelindustriförbundet (802003-5773) och
VINNOVA, Verket för innovationssystem (202100-5216),

har träffats följande

SAMARBETSAVTAL

om framtagning, finansiering och förvaltning av
Branschforskningsprogram för skogs- och träindustrin.

1 Inledning

Skogs- och träindustrin är en hörnpelare i svensk ekonomi. Den sysselsätter direkt 90 000 personer och för varje anställd inom skogs- och träindustrin sysselsätts två personer i branscher som levererar varor och tjänster till den. Produktionsvärdet i skogs- och träindustrin i Sverige är 185 miljarder. Massa- och pappersindustrin svarar för hälften av det, sågverken för drygt en femtedel, trähus- och snickeriindustrin för 15 procent och industrin för papperskonvertering för 10 procent. Branschen är mycket exportintensiv; nettoexportvärdet uppgår till ca 90 miljarder.

Bakgrunden till detta avtal är det av regeringen initierade branschsamtalet om detta forskningsområde och arbetet med en nationell forskningsagenda, NRA, som utarbetats genom Branschföreningen Skogsindustrierna och som baseras på vision och strategi för Forest-Based Sector Technology Platform.

2 Parternas åtaganden

VINNOVA åtar sig att finansiera ett Branschforskningsprogram för skogs- och träindustrin på villkor att deltagande näringsliv tillskjuter finansiering med motsvarande belopp, i form av naturainsatser och/eller kontanta medel.

Parterna beslutar gemensamt om bidrag till forskningsprojekt inom ramen för Branschforskningsprogram för skogs- och träindustrin.

VINNOVA åtar sig att förvalta programmet. Parterna delar på förvaltningskostnaderna.

2.1 Totalt finansiellt åtagande

VINNOVAs budgeterade totala finansiella åtaganden och förväntad medfinansiering från deltagande näringsliv uppgår till totalt 240 000 000 SEK fördelat enligt:

(Mkr)	2006	2007	2008	2009	2010	S:a
Offentlig finansiering	12	27	27	27	27	120
Näringslivet	12	27	27	27	27	120
EU	EU-finansiering tillkommer					

Tabell 1 Förslag till budget för branschforskningsprogrammet.

2.2 VINNOVAs finansiella åtagande

2.2.1 Bidrag till forskningsprojekt inom ramen för Branschforskningsprogrammet för skogs- och träindustrin

VINNOVA åtar sig att bidra med högst 120 000 000 SEK till forskningsprojekt inom ramen för Branschforskningsprogrammet för skogs- och träindustrin.

Utbetalningarna av medlen är fördelade på fem år enligt tabell 1 i punkt 2.1 men projekt kan fortgå till och med 2013

2.2.2 Ansvar för förvaltning

VINNOVA åtar sig att förvalta programmet. I förvaltningsansvaret ingår arbete med att bl a ta emot ansökningar, bereda ansökningar, utbetala medel i enlighet med Parternas gemensamma beslut, ta emot rapportering, följa och utvärdera forskningsprojekt. VINNOVAs förvaltningsansvar omfattar även att agera som ombud för Parterna i dessa frågor.

VINNOVA svarar för den del av förvaltningskostnaderna som inte Skogsindustrierna och Trä- och möbelindustriförbundet svarar för. VINNOVAs förvaltningskostnader tas ur de medel som avsatts för programmet.

2.2.3 Ekonomisk redovisning

VINNOVA åtar sig att upprätta en särredovisning i sin bokföring avseende

- de av VINNOVA avsatta medlen med anledning av detta samarbetsavtal,
- utbetalningar av medel i enlighet med Programstyrelsens beslut inom ramen för Branschforskningsprogrammet för skogs- och träindustrin, och förvaltningskostnaderna för Branschforskningsprogrammet för skogs- och träindustrin.

2.3 Skogsindustriernas och Trä- och möbelindustriförbundets åtaganden

2.3.1 Finansiellt ansvar för förvaltningskostnader

Skogsindustrierna och Trä- och möbelindustriförbundet ansvarar vardera för hälften av de förvaltningskostnader för Branschforskningsprogrammet för skogs- och träindustrin som fördelats på dem i proportion till de belopp som fördelats till forskningsprojekt inom respektives områden.

3 Forskningsprogram

3.1 Forskningsprogram

Förslag till branschforskningsprogram för skogs- och träindustrin, se Bilaga A. En mer utförlig beskrivning av branschforskningsprogrammets identifierade satsningsområden kommer att återfinnas i det kommande NRA-dokumentet, vilket bildar underlag för Programstyrelsens beslutsprocess.

Branschforskningsprogrammet för skogs- och träindustrin kommer att fastställa inriktningen och ramen för den forskning som finansieras genom detta samarbetsavtal.

3.2 Innovativa projekt

Finansieringen av Branschforskningsprogrammet för skogs- och träindustrin skall omfatta ett antal projekt som innehåller radikala idéer och nytänkande, vilket kan motivera varierande medfinansieringsgrad. Dessa projekt kan tänkas bidra till utveckling av nya affärsområden och kallas nedan Innovativa projekt. Parterna är beredda att avsätta upp till 15 procent av finansieringen till Innovativa projekt.

3.3 Programtid

Beslut om bidrag till forskningsprojekt inom ramen för Branschforskningsprogrammet för skogs- och träindustrin skall fattas under tiden 2006 – 2010. De finansierade projekten kan slutföras till och med 2013.

4 Organisation

4.1 Programstyrelse

Skogsindustrierna, Trä- och möbelindustriförbundet och VINNOVA utser gemensamt en Programstyrelse. Parterna bör i möjligast mån eftersträva personunion mellan Programstyrelsens medlemmar och NRA-rådets ledamöter.

Programstyrelsen skall i sitt arbete verka för Parternas gemensamma intresse av att finansiera forskning och utveckling med industriell relevans och vetenskaplig kvalitet.

Programstyrelsen skall fastställa en skriftlig arbetsordning för sitt arbete. Arbetsordningen skall bland annat omfatta regler för hur kallelse till Programstyrelsens möten skall ske.

Programstyrelsens uppgift är:

- ansvarar för att ett slutgiltigt Branschforskningsprogram för skogs- och träindustrin tas fram med NRA:n som underlag innan programmet startar,
- att utarbeta en verksamhetsplan och en programstrategi utifrån uppställda program mål,
- besluta om att fastställa verksamhetsplanen och programstrategin och att vid behov besluta om förändringar av denna,
- fastställa kriterier för beslut om bidrag till forskningsprojekt,
- att besluta om bidrag till forskningsprojekt,
- att godkänna förvaltningskostnader,
- att besluta om vilka projekt som ska utgöra Innovativa projekt
- att kontinuerligt analysera projektportföljen,
- att följa upp Branschforskningsprogrammet för skogs- och träindustrins genomförande.

Programstyrelsen ansvarar för att Branschforskningsprogrammet för skogs- och träindustrin kontinuerligt följs upp och omprövas för att effektivt nå målen.

Programstyrelsen skall bestå av totalt 8-10 personer varav minst två skall utses av VINNOVA. Ordföranden utses av Skogsindustrierna och Trä- och möbelindustriförbundet gemensamt efter samråd med VINNOVA.

Programstyrelsen är beslutförför när fler än hälften av ledamöterna är närvarande vid behörigen utlyst sammanträde, dock endast om minst en person utsedd av respektive Parter är närvarande.

Beslut fattas enhälligt. När enhälligt beslut inte kan nås hänskjuts beslutet till skiljeinstans bestående av VD för Skogsindustrierna, VD för Trä- och möbelindustriförbundet samt VINNOVAs GD.

En enig Programstyrelse kan temporärt eller permanent ta in andra medlemmar.

4.1.1 Jäv

VINNOVA har att iaktta 11-12 §§ förvaltningslagen (1986:223) vid handläggning av ärenden och beslut enligt detta samarbetsavtal. Skogsindustrierna och Trä- och möbelindustriförbundet förbinder sig att tillämpa grunderna för dessa jävsregler vid Programstyrelsens handläggning och beslut så att alla parter har lika möjlighet att delta i handläggning av ärenden och beslut.

4.2 Programledare

Branschforskningsprogrammet för skogs- och träindustrin skall ledas av en Programledare utsedd av VINNOVA efter samråd med Programstyrelsen.

Programledaren är föredragande i Programstyrelsen och ansvarig för den operativa ledningen av Branschforskningsprogrammet för skogs- och träindustrin.

5 Bidrag till forskningsprojekt

5.1 Beredning av ansökningar

5.1.1 VINNOVA bereder

VINNOVA ansvarar för beredning av ansökningar.

Före det att Programstyrelsen godkänner ett förslag för finansiering genomförs en kvalitetsgranskning. VINNOVA utser efter samråd med Programstyrelsen externa vetenskapliga kvalitetsgranskare med uppgift att under sekretess bedöma den vetenskapliga kvaliteten i projektförslagen. Det material som lämnas ut till denna externa granskning skall godkännas av projektförslagsställaren.

Kvalitetsgranskningen skall för varje prövad ansökan resultera i en skriftlig rekommendation till Programstyrelsen som gäller projektets

- 1) tekniskt/vetenskapliga innehåll, och
- 2) programrelevans.

5.1.2 Beslut under beredningen

VINNOVA fattar nödvändiga beslut under beredningsprocessen. Beslut av större vikt eller av principiell natur fattas av Programstyrelsen.

5.2 Gemensamt beslut om bidrag

Skogsindustrierna, Trä- och möbelindustriförbundet och VINNOVA beslutar gemensamt om bidrag till forskningsprojekt inom ramen för Branschforskningsprogrammet för skogs- och träindustrin. Det gemensamma beslutet fattas av Programstyrelsen. Programstyrelsen beslutar även om ändringar i beslut om bidrag.

Skogsindustrierna och Trä- och möbelindustriförbundet är medvetna om att VINNOVA i sitt beslutsfattande har att följa bl a förordning (1995:1254) om statligt stöd till teknisk forskning, industriellt utvecklingsarbete och uppfinnarverksamhet (vilken omfattar regler om begränsning av statligt stöd till företag) och andra regler som följer av att VINNOVA är en myndighet.

5.2.1 Kriterier för beslut om bidrag

Parterna är överens om att följande kriterier ska gälla vid urval av projekt som kan få finansiering:

Bedömningskriterier

För Programstyrelsens bedömning och urval av projektansökningar har följande kriterier tagits fram:

- Programrelevans/ Anknytning till branschforskningsprogrammets satsningsområden.
- Kvalitet hos projektförslag
- Genomförbarhet
- Nyttiggörande
- Bidragande till de generella målen med NRA
- Förslagets position i förhållande till andra initiativ inom NRA
- Engagemang och finansiering från näringslivet
- Potential för expansion inom EU:s sjunde ramprogram

Ansökningsförfarande och projektavtal

Ansökningar om finansiering av projekt- och program inom branschforskningsprogrammet ställs till VINNOVA. Programstyrelsen kan göra bedömningar av inkomna ansökningar en eller flera gånger per år. Bedömningen kommer att ligga till grund för VINNOVA formella beslut om medfinansiering. Ansökningarna skall innehålla en projektplan och finansieringsplan där näringens bidrag framgår.

Innan medel från VINNOVA utbetalas för godkända projekt skall ett undertecknat projektavtal föreligga.

5.3 Formkrav för beslut om bidrag till forskningsprojekt

Programstyrelsens beslut om bidrag till forskningsprojekt ska framgå av protokoll från beslutsmötet.

Beslutet om bidrag till forskningsprojekt ska bestå av uppgift om

- 1) bidragsmottagare
- 2) projektbeskrivning
- 3) belopp
- 4) projekttid
- 5) medfinansiering
- 6) projektledare
- 7) allmänna villkor
- 8) särskilda villkor (vid behov)
- 9) vem som har varit med i den slutliga handläggningen utan att delta i beslutet.

5.4 Villkor om bidrag till forskningsprojekt

För Programstyrelsens beslut om bidrag till forskningsprojekt gäller allmänna villkor (se bilaga B inklusive underbilaga) och särskilda villkor. Särskilda villkor

ska framgå av beslutet. Vid forskningssamarbeten utökas de allmänna villkoren med bestämmelser om samarbetspartners.

5.5 Delgivning av beslut och utbetalning

VINNOVA ansvarar för att bidragsmottagarna delges fullständigt beslut.

VINNOVA verkställer utbetalning av medel i enlighet med Programstyrelsens beslut om bidrag till forskningsprojekt.

5.6 Rapportering

VINNOVA inforrar och tar emot rapporter från bidragsmottagarna.

5.7 Uppföljning och utvärdering

Programstyrelsen fattar beslut om uppföljning och utvärdering av forskningsprojekten.

5.8 Avbryta utbetalning av bidrag till ett forskningsprojekt

Programstyrelsen lämnar rekommendation till VINNOVA om att avbryta utbetalning av medel till ett forskningsprojekt.

5.9 Beslut om återkrav

VINNOVA beslutar om eventuella återkrav av bidrag efter samråd med Programstyrelsen.

6 Sekretess

Handlingar som inkommer till VINNOVA lyder under offentlighetsprincipen. Handlingar som innehåller bland annat uppgifter om företagshemligheter skall dock hemlighållas och får inte lämnas ut till allmänheten i enlighet med offentlighetsprincipen.

VINNOVA lämnar ut inkomna uppgifter i rapporter m m till ledamöterna i Programstyrelsen mot uppställande av ett sekretessförbehåll. Varje ledamot, som inte är anställd vid VINNOVA, skall godkänna ett sådant förbehåll som innebär att ledamoten måste följa de regler som VINNOVA är skyldig att tillämpa för sekretessbelagda uppgifter.

7 Rapportering och utvärdering

7.1 Rapportering

7.1.1 Årsrapport

Programledaren ska senast tre kalendermånader efter varje års utgång tillstålla Programstyrelsen en skriftlig årsrapport som bland annat redovisar pågående projekt och uppnådda resultat.

Årsrapporten skall utformas enligt de anvisningar som ges av Programstyrelsen.

7.1.2 Slutrapport

Programledaren skall senast tre kalendermånader efter Branschforskningsprogrammet för skogs- och träindustrins slut tillstålla Programstyrelsen en skriftlig slutrapport. Rapporten skall innefatta en sammanfattande redovisning av resultat och effekter avseende hela programtiden.

Slutrapporten skall utformas enligt de anvisningar som ges av Programstyrelsen.

7.2 Utvärdering

VINNOVA avser att under Programtiden genomföra en, eller flera, utvärderingar av Branschforskningsprogrammet för skogs- och träindustrins resultat och effekter.

8 Samarbetsavtalets giltighet m m

8.1 Giltighet

Samarbetsavtalet är giltigt till dess att bidragsmottagarna fullgjort det som åligger dem enligt Programstyrelsens beslut om bidrag eller till dess att Programstyrelsen beslutat avsluta bidragsärendena genom att hänskjuta ärendet till VINNOVA för eventuellt beslut om återkrav.

8.2 Ändringar

Ändringar och tillägg till samarbetsavtalet fattas skriftligen av Parterna.

8.3 Uppsägning

Parterna kan när som helst frånträda sina åtaganden.

Uppsägning ska ske skriftligen och träder i kraft tre månader efter att motparten tagit del av den.

För finansiering och förvaltning av redan beslutade bidrag till forskningsprojekt ansvarar dock Parterna för i enlighet med detta samarbetsavtal till dess att bidragsmottagarna fullgjort det som åligger dem enligt Programstyrelsens beslut om bidrag eller till dess att Programstyrelsen beslutat avsluta bidragsärendena genom att hänskjuta ärendet till VINNOVA för eventuellt beslut om återkrav.

8.4 Nyttjande av parts namn eller kännetecken

Part får inte nyttja annan parts närings- eller varukännetecken utan föregående samtycke. Parterna får dock använda varandras namn för rapporterings- och för informationsändamål.

9 Tvistelösning

Svensk rätt ska tillämpas vid tolkning och tvistelösning enligt detta avtal.

Parterna är ense om att i den mån tvist uppkommer om tolkning eller tillämpning av detta avtal ska Parterna i första hand söka lösa den genom förhandling.

Kan Parterna inte lösa uppkommen tvist genom förhandling skall tvisten på endera partens begäran prövas enligt lagen (1999:116) om skiljeförfarande. Sådan tvist skall avgöras av en skiljeman som utses gemensamt av Parterna.

Parterna delar på kostnaderna för skiljeförfarandet. VINNOVA svarar för hälften och Skogsindustrierna samt Trä- och möbelindustriförbundet svarar för en fjärdedel vardera.

Följande bilagor utgör integrerade delar av samarbetsavtalet:

Förslag till Branschforskningsprogram för skogs- och träindustrin	Bilaga A
Skogsindustriernas, Trä- och möbelindustriförbundets och VINNOVAs allmänna villkor för Branschforskningsprogrammet för skogs- och träindustrin inklusive <i>underbilaga VINNOVAs allmänna råd om godkända kostnader och godkänd medfinansiering</i>	Bilaga B
Branschforskningsprogrammet för Skogs- och träindustrin i förhållande till Forest-Based Sector Technology Platform i EU:s 7:e ramprogram och Nationella Forskningsagendan	Bilaga C

Samarbetsavtalet har upprättats i tre originalexemplar varav VINNOVA och Skogsindustrierna samt Trä- och möbelindustriförbundet har erhållit var sitt exemplar.

För **VINNOVA**, Verket för
Innovationssystem

För branschföreningen **Skogsindustrierna**

Ort och datum

Ort och datum

Per Eriksson
Generaldirektör

Marie S. Arwidson
VD

För **Trä- och Möbelindustriförbundet**

Ort och datum

Leif Gustafsson
VD

Förslag till

Branschforskningsprogram för skogs- och träindustrin

Inledning.....	2
Skogs- och träindustrins utmaningar.....	2
Branschsamtal och branschforskningsprogram.....	2
Forest-Based Sector Technology Platform (FTP).....	2
Den Nationella forskningsagendan (NRA).....	3
Branschforskningsprogrammets inriktning.....	3
Bygga och leva med trä.....	5
Träprodukters livslängd och livscykelkostnader.....	6
Effektivare träförädlingsprocess.....	7
Fiberbaserade förpackningar.....	8
Papperet i mediasamhället.....	9
Nya produktområden för dagens fiberindustri.....	11
Processer och processsystem för massa- och papperstillverkning.....	12

Inledning

Skogs- och träindustrins utmaningar

Skogs- och träindustrin är en av Sveriges absolut viktigaste industrigrenar. Den bidrar till den nationella tillväxten genom att generera ett betydande exportöverskott, vara en bransch med hög investeringstakt och en viktig arbetsgivare, i synnerhet utanför storstadsområdena. Genom att använda en förnybar råvara bidrar näringen i hög grad till utvecklingen av ett hållbart samhälle.

Förutsättningarna för den svenska skogs- och träindustrin förändras just nu i en snabb takt, bland annat till följd av ökad global konkurrens och omställningar inom energiområdet. Detta innebär inte bara hot utan även möjligheter till vidareutveckling. En stark nationell forskning är *en* viktig komponent som kan stödja den svenska skogs- och träindustrin inför kommande utmaningar. Detta innebär att forskningen ska relatera till de existerande affärs- och produktområdena och bidra till att skapa de bästa förutsättningarna för innovativ och effektiv produkt- och processutveckling.

Det är dock minst lika viktigt att skapa nya utvecklingsmöjligheter. Det bör finnas en god potential för nya affärsområden, genom att tillvarata möjligheterna med den förnybara råvaran och genom att dra fördel av företagsstrukturer med stor genomförandekraft. Affärsmodellerna för att åstadkomma detta måste slutligen tas fram inom företagen, men rätt forskningsprogram kan katalysera en sådan utveckling, genom att visa vägen för samarbeten utanför de traditionella kompetensområdena och med andra branscher. Hur detta skall gå till, dvs. forskningens roll i sammanhanget behöver dock utvecklas.

Branschsamtal och branschforskningsprogram

På grund av skogs- och träindustrins betydelse för Sverige var den en av de sex industrigrenar som regeringen valde ut för branschsamtal under 2005. Syftet med samtalen var att ta fram strategier för hur stat och näringsliv, myndigheter och organisationer kan samarbeta för att stärka branschernas konkurrenskraft och i förlängningen den svenska välfärden. Branschsamtalen med skogs- och träindustrin resulterade i ett gemensamt strategiprogram, "Skogs- och träindustrin – en del av Innovativa Sverige".

I strategiprogrammet enades parterna om ett antal åtgärder för att utveckla branschens styrkepositioner och konkurrenskraft. Flera av åtgärderna relaterade till forskning och utveckling och baseras på olika strategier och analyser som gjorts tidigare, t.ex. Formas "Strategi för skoglig och skogsindustriell forskning" från 2005 och Skogsindustriernas "Skogsindustriell forskning skapar tillväxt" inför forskningspropositionen 2004. Arbetet med att på europeiskt plan etablera en teknikplattform för skogsnäringen tjänade också som inspiration. Ett av åtgärdsförslagen i branschsamtalens strategiprogram var att ge VINNOVA i uppdrag att ta fram ett nationellt branschforskningsprogram för skogs- och träindustrin i samarbete med näringsliv och andra FoU-aktörer.

Forest-Based Sector Technology Platform (FTP)

Det blir allt viktigare att delta i det europeiska forskningssamarbetet. Både svenskt näringsliv och svenska forskningsutförare är mycket engagerade i det pågående arbetet med uppbyggnaden av teknikplattformen, Forest-Based Sector Technology Platform (FTP) inför EU:s 7:e ramprogram

(FP7). De gemensamma forskningsbehoven i Europa har beskrivits i en s.k. Strategic Research Agenda (SRA), se www.forestplatform.org.

Den Nationella forskningsagendan (NRA)

Samtidigt som SRA:n går in i en implementeringsfas, arbetar den svenska skogs- och träindustrin med att ta fram sina branschgemensamma forskningsbehov i en nationell forskningsagenda (National Research Agenda, NRA). NRA täcker i princip samma ämnesområden som SRA. Målsättningen är att utarbeta en strategisk nationell forskningsagenda för Sverige och därefter implementera denna i syfte att stärka den svenska skogsnäringens position och konkurrenskraft. Den nationella forskningsagendan skall också bidra till ett framgångsrikt svenskt engagemang inom det europeiska forskningssamarbetet. NRA kommer att ha en egen struktur som skall verka för att de strategiska forskningsbehoven realiserar i starka forskningsprogram och projekt.

Processen med att etablera NRA sammanfaller inte bara tidsmässigt med diskussionerna om ett branschforskningsprogram utan har även klara beröringspunkter i fråga om intentioner. NRA kommer dock att omfatta betydligt större forskningsprogram samt fler forskningsprojekt än vad som blir möjligt att inrymma inom de ekonomiska ramarna för branschforskningsprogrammet. Branschforskningsprogrammet utformas därför så att det på bästa sätt stödjer genomförandet av NRA och kompletterar andra satsningar så att målen med NRA uppnås. Här ingår att skapa förutsättningar för deltagande i FP 7.

Branschforskningsprogrammets inriktning

Ett branschforskningsprogram för skogs- och träindustrin föreslås en inriktning som i första hand adresserar 7 av de 14 satsningsområden, som NRA omfattar, nämligen 3 med koppling till trä och träförädling och 4 till massa och pappersområdet. Vidare föreslås branschforskningsprogrammet omfatta ytterligare ett par aktiviteter, som griper över värdekedjorna och avser att understödja planering och genomförande av NRA.

Med föreslagen inriktning och innehåll kommer branschforskningsprogrammet för skogs- och träindustrin att komplettera och förstärka andra möjligheter till offentlig finansiering. Här avses i första hand resurser från Energimyndigheten, Formas och Mistra, som bidrar till att goda förutsättningar och möjligheter att möta forskningsbehoven inom samtliga nationella satsningsområden skapas. Inriktningen på branschforskningsprogrammet stämmer väl överens med VINNOVA:s speciella uppdrag och verksamhetsprofil inom det svenska forskningssystemet. Föreslaget branschforskningsprogram kan också inom vissa av de föreslagna satsningsområdena omfatta initiativ till nödvändiga överbrygningar mellan traditionella sektorgränser.

Kontinuerliga kontakter mellan VINNOVA och NRA:s processledning har förekommit under året rörande utformning av ett branschforskningsprogram för skogs- och träindustrin och dess roll i förhållande till NRA. Det har i detta sammanhang även varit en viktig uppgift att försöka uppskatta ett genomförande av NRA i ett finansiellt perspektiv. Omfattningen av det nu föreslagna branschforskningsprogrammet för skogs- och träindustrin kommer, vad som är känt i nuläget, att utgöra en begränsad men dock synnerligen betydelsefull del av NRA (se figur 1).

Följande satsningsområden har identifierats för Branschforskningsprogrammet för skogs- och träindustrin:

Nationella satsningsområdena inom trä- och träförädling:

- **Bygga och leva med trä**
- **Träprodukters livslängd och livscykelkostnader**
- **Effektivare träförädlingsprocess**

Nationella satsningsområdena inom massa- och pappersområdet:

- **Fiberbaserade förpackningar**
- **Papperet i mediasamhället**
- **Nya produktområden för fiberindustrin**
- **Processer och processsystem för massa och papper**¹

1) Inom satsningsområdet "Processer och processsystem för massa och papper" finns ett delområde rörande energieffektivitet som i första hand kopplas till Energimyndigheten.

Satsningsområden som griper över alla värdekedjor

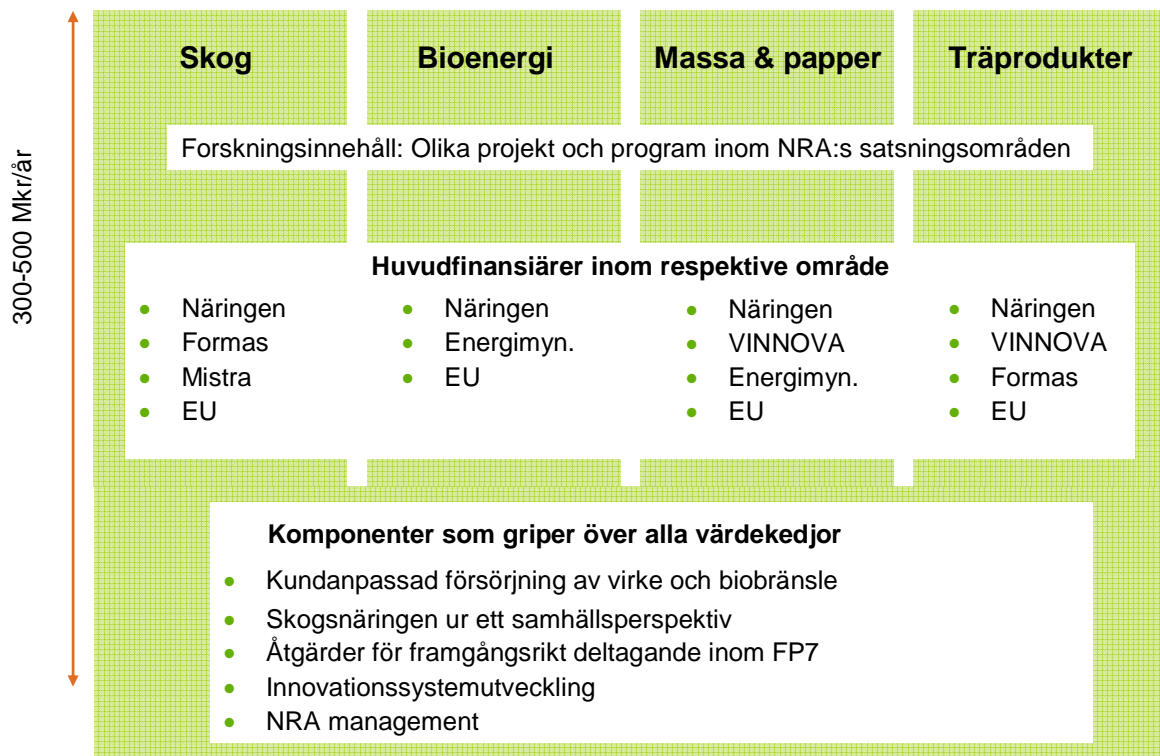
Dessutom kan väldefinierade projekt inom satsningsområden som griper över samtliga värdekedjor i SRA:n bli aktuella för branschforskningsprogrammet, om koppling till ovanstående satsningsområden föreligger. Följande delområden är aktuella:

- **Kundanpassad försörjning av virke och biobränsle**²
- **Skogsnäringen ur ett samhällsperspektiv**²

2) Projektförslag inom detta område rekommenderas att i första hand undersöka möjligheter till finansiering via Formas eller Jordbruksdepartementet och i andra hand från branschforskningsprogrammet. De beskrivs närmare i NRA dokumentet.

- **Framgångsrikt deltagande i forskningssamarbetet inom FP 7**³

3) Eftersom branschforskningsprogrammet också ska verka för ett framgångsrikt deltagande i forskningssamarbetet inom FP7, föreslås stöd för Svenska skogs- och träindustrins EU-support kontor samt för planering och initiering av projekt- och programarbetet inom FP7 med potential för svensk koordinering

Figur 1 NRA:s föreslagna finansierings- och programstruktur

Nedan beskrivs kortfattat de sju satsningsområden som Branschforskningsprogrammet för skogs- och träindustrin huvudsakligen föreslås innefatta. För en mer utförlig beskrivning av de identifierade satsningsområdena hänvisas till det kommande NRA dokumentet. Här återfinns också beskrivningen av områdena ”Kundanpassad försörjning av virke och biobränsle” samt ”Skogsnäringen ur ett samhällsperspektiv”.

Bygga och leva med trä

Vision

Trä betraktas som ett ingenjörsmässigt material. Bostäder och lokaler produceras i högt utvecklade industriella processer till markant lägre byggkostnader, högre energieffektivitet och högre kvalitet. Tekniker och metoder för en kostnadseffektiv produktion av kundspecifika nyckelfärdiga produkter som uppfyller efterfrågade funktionskrav tillämpas. Miljökraven över hela livscykeln är uppfyllda.

Strategisk betydelse

I den nya generationens boende ställs stora krav på en sund och säker miljö tillsammans med en rad funktionella krav. Trä är ett material som har många goda egenskaper och det har därför bra förutsättningar att fungera i system och i produkter som fyller dessa krav. Bland annat kan träets förmåga till ljudisolering och fuktutjämning nämnas.

Svensk hustillverkning genomgår en modernisering och förnyelse, bland annat sker en intressant nyutveckling av träbaserade modulsystem med delvis nytillkomna aktörer. Tillsammans med

Sveriges förhållandevis framstående position inom möbel- och interiördesign finns goda förutsättningar för vidareutveckling och tillväxt av såväl interiör- som husbyggnadsbranschen. Detta kan ytterligare förstärkas genom forskning och teknisk utveckling av träbaserade produkters funktionalitet och komparabilitet med andra material.

Byggsektorn i Europa är utsatt för stort omvandlingstryck med krav på ökad kostnadseffektivitet, bättre kvalitet, högre energieffektivitet, ökad hänsyn till miljön och minskat utnyttjande av icke förnybara råvaror. I den framtida omvandling som kan betraktas som mer eller mindre ofrånkomlig i Europas byggsektor – och även på andra håll i världen – finns det en mycket god potential för trä att signifikant öka sin marknadsandel inom byggområdet. Detta är en mycket stor utmaning och kräver en utveckling baserad på högt kunskapsinnehåll samt industristrukturer och affärssystem som kan exploatera möjligheterna.

Forskningsområden

- Industrialiserat alt industriellt byggande
- Byggnadsteknik, energi och innemiljö
- Trä i boendemiljön

Förväntade effekter

- Bostäder och lokaler produceras i högt utvecklade industriella processer som har lett till markant lägre byggkostnader, högre energieffektivitet och högre kvalitet. Trä och träbaserade produkter är dominerande byggnadsmaterial i många av dessa industriella byggkoncept.
- Nya byggmaterial och byggprodukter baserade på trä och träfibrer, skräddarsydda för olika specialbehov i byggandet har utvecklats. Dessa produkter har en stark marknadsposition genom att de utnyttjar förnyelsebar råvara och är gynnsamma ur miljösynpunkt.
- Nya generationer av träbaserade inredningssystem för enskilda, offentliga och industriella byggnader har kommit i tillämpning.
- Trä integreras framgångsrikt med andra material i olika typer av interiörlösningar.
- Ett stort antal framträdande och innovativa byggnadsverk (stora offentliga byggnadsverk) av trä med högklassig arkitektur och krävande konstruktionsteknik finns i Europa.

Träprodukters livslängd och livscykelkostnader

Vision

Nya miljövänliga metoder för konstruktiv träskydd, ytbehandling och materialmodifiering gör att trä kan användas säkert i klimatskärm, fasader och utemiljöer. Frågor om livslängd och underhåll hanteras med rationella, allmänt tillgängliga ingenjörsmetoder.

Strategisk betydelse

Förutom den direkta byggkostnaden kommer man i framtiden att lägga allt större vikt vid framtida kostnader för drift och underhåll i förvaltningsskedet. Av detta skäl behöver man vetenskapligt dokumenterade kunskaper avseende livslängdsfrågor och underhållsbehov som beslutsunderlag för

val av byggmaterial. Samtidigt är många traditionella metoder att skydda trä mot nedbrytning idag inte acceptabla av miljöskäl. För den professionella fastighetsförvaltaren är underhållsintervall och livslängdskostnader av ekonomiskt avgörande betydelse vid val av material.

Forskningsområden

- Utveckling av materialet trä – grundläggande kunskaper – Life Cycle Assessment (LCA)
- Tillämpning i form av konstruktivt träskydd och nya produkter/komponenter

Förväntade effekter

- Trä och träbaserade material uppskattas av europeiska konsumenter och utgör en viktig del av vardagen tack vare dess förnybarhet, kvalitet, miljövänlighet och flexibilitet.
- Trä betraktas som ett ingenjörsmässigt material med kvalitetssäkrade metoder för att säkerställa beständighet och formstabilitet. Nya träbaserade material och metoder för modifierat trä har tagits fram.
- En ny generation av träbaserade produkter och biobaserade materialsystem för utomhusbruk med minimalt underhållsbehov har utvecklats och etablerats. I tillämpningar som t.ex. byggnaders klimatskärm finns nya näst intill underhållsfria barriärsystem, såsom färger och klarlack, utvecklade.

Effektivare träförädlingsprocess

Vision

Med en lägre arbetsinsats per produkt förädlas en väsentligt ökad andel av råvaran till funktionella produkter med högt kundvärde. Vidareförädlingen har integrerats så att gränserna mellan skog, såg, trämanufaktur och byggindustri suddats ut. En ny generation av nya tillverkningsteknologier har utvecklats.

Strategisk betydelse

Det står helt klart att den svenska trämekaniska industrin måste tillägna sig en produktions- och processteknik av yppersta världsklass för att vara konkurrenskraftig på den globala marknaden. Ett kännetecken för den svenska trämekaniska industrin är storskaligheten i primärledet jämfört med sekundärledets relativa småskalighet (ett stort sågverk producerar det virke som behövs till en villa på ca. en kvart). I den trämekaniska industrin finns i dag brister i kommunikationen och integrationen mellan olika förädlingsled.

Mindre än hälften av den råvara som processas blir till sågat virke. Av det sågade virket har dessutom uppemot hälften av bitarna egenskaper som kunderna egentligen inte efterfrågar. Detta leder till att endast 15 – 25 % av stocken blir till efterfrågade slutprodukter. Att med ökad produktivitet, väsentligt öka andelen produkter som motsvarar marknadens krav är en stor utmaning eftersom den potentiella lönsamhetsförbättringen är så stor. Detta kan åstadkommas genom att minska andelen ”off-grade”, ökat utbyte, genom vidareförädling av biprodukterna bark, spån och flis samt genom ökad integration i hela trävärdekedjan.

Forskningsområden

- Optimal matchning av marknadens krav mot råvarans egenskaper
- Väsentligt bättre råvaruutnyttjande genom integrerad vidareförädling och utveckling av fundamentala processer.

Förväntade effekter

- Med en lägre arbetsinsats per produkt förädlas en väsentligt ökad andel av råvaran till funktionella produkter med högt kundvärde. Detta leder till ökad per capita användning av trä genom bättre konkurrenskraft relativt andra material och ökad betalningsförmåga för råvaran.
- Ökad flexibilitet och bättre kundanpassning genom nya metoder och nya tekniker medger tillverkning av små serier i stor skala. På detta sätt kan den trämekaniska industrin svara upp mot slutanvändarnas krav på ökad individualisering av produkter till konkurrenskraftiga priser.
- Konkurrenskraften har ökat och integrationen mellan förädlingsleden skog – såg – trämanufaktur – byggindustri är väl utvecklad.
- En ny generation av nya tillverkningsteknologier har utvecklats. Exempelvis skärande och spånfri bearbetning, limning utan lim, och egenskapsstyrning.

Fiberbaserade förpackningar

Vision

Konkurrenskraftiga och väldesignade förpackningslösningar och förpackningsmaterial baserade på svensk vedråvara erbjuder ny funktionalitet till kunder. Lösningarna medverkar aktivt till hållbara distributions- och återvinningssystem och innebär att fiberbaserade förpackningar är ett förstahandsval hos slutkunden.

Strategisk betydelse

Sverige intar en världsledande position inom området fiberbaserade förpackningar. Detta gäller såväl förpackningsmaterial, såsom vätskekartong och wellpapp, som förpackningslösningar. Exportandelen är hög. Betydelsen för svensk ekonomi är avsevärd. Produktionen sker väsentligen utanför storstadsområdena och ofta på mindre orter. Konkurrensen från oljebaserade plastförpackningar är stenhård. Trots fördelarna med fiberbaserade förpackningar ur ett hållbarhetsperspektiv vinner plasten mark inom flera områden. Men det finns också stora möjligheter till utökad och ny affärsverksamhet i Sverige för förpackningar som helt eller till stor del är fiberbaserade. Satsningar på fiberbaserade förpackningar skapar förutsättningar för entreprenörskap och nyföretagande baserat på förpackningsdesign med kundperspektiv.

Den traditionella rollen för förpackningar att skydda och lagra produkter kompletteras nu snabbt med en betydande roll för förpackningar som marknadsföringsverktyg. Förpackningen ska kunna fungera som en "silent salesman" för innehållet och kunna attrahera kunder. Det blir av strategisk betydelse att förstå på vilket sätt en förpackning kan fungera som ett imageinstrument.

Forskningsområden

- Funktionella egenskaper hos förpackningsmaterial
- Högkvalitativa tryck kombinerat med interaktiva funktioner
- Förpackningar ur ett helhetsperspektiv
- Konsumentdriven förpackningsutveckling

Förväntade effekter

- Svenskproducerade förpackningsmaterial med hög kapacitet att motstå fukt och som utgör utmärkta underlag för tryckt information
- Användarvänliga och säkra förpackningslösningar som effektivt skyddar förpackade varor och livsmedel
- Nya designlösningar för fiberbaserade förpackningar
- Systemlösningar för förpackningar, inkluderande insatsmaterial (stötdämpare), förpackningslogistik och återvinning ("supply – chain management")
- Teknologier som integrerar aktiv informations-, kommunikations- och diagnostisk funktionalitet i förpackningar, bl.a. för att skydda varor mot förfalskning eller manipulation och för att medge följning av förpackningar längs användarkedjan till slutkund
- En djupare förståelse för vad kunder upplever som viktigt när det gäller förpackningar, vilket innebär att vi kommer att utveckla generiska kvalitetsdimensioner för förpackningar
- Åtgärds paket för hur ett företag ska agera för att stärka sin image och lojalitet ur ett kundperspektiv och därigenom öka sina förpackningars säljande värde
- Tydliga bidrag till hållbar utveckling i form av reducerat transportbehov och spill, förlängd livslängd hos förpackade livsmedel, minskad energiåtgång etc
- Förståelse för hur informationsstruktur sprids via människan, d.v.s. hur hennes beteende influeras för att skapa ihållbarhet och spridning av t.ex. ett förpackningstryck eller annat förpackningsutseende genom s.k. "meams"
- Nya funktioner som höjer förädlingsvärdet genom att använda förpackningens "5 fria ytor" för information och displayfunktioner samt för att skapa "känsla" för produkten
- Box-on-demand – tillverkning av kundspecifika förpackningslösningar inklusive tryck

Papperet i mediasamhället

Vision

En större andel av den svenska exporten av tryckpapper sker som trycksaker. Sverige är en nettoexportör vad gäller grafiska produkter.

Tryckta produkter erbjuder användaren nya möjligheter till information, kommunikation, utbildning och lärande, ofta i kombination med andra mediaformer. Tryckta produkter ger också nya möjligheter till medborgarinflytande, opinionsbildande och skapande av nya typer av demokratiska processer genom att ingå som en integrerad del i IT-utvecklingen.

Strategisk betydelse

En stor del av svensk pappersproduktion avser material där huvudfunktionen är att bära och förmedla information. Detta innefattar tidningar och tidskrifter av olika slag, broschyrer,

reklamblad, kopieringspapper m.m. Anläggningsinvesteringarna är mycket omfattande med produktion utanför storstadsområdena och ofta på mindre orter. Produktionen täcker ett avsevärt svenskt behov men exportandelen är ändå hög vilket gör svenska producenter starkt avhängiga av hur användningen av papper för informationsändamål utvecklar sig i olika delar av världen. En anmärkningsvärt stor del av den svenska produktionen av tryck- och finpapper har förhållandevis lågt förädlingsvärde och utsätts för konkurrens från returfiberbaserad kontinental produktion. Det finns ett stort behov av att öka värdeinnehållet i leveranserna för att fortsatt vara konkurrenskraftig. Området pappersburen information är under ett dynamiskt tryck till följd av IT-utvecklingen. Utvecklingen inom området kan ha betydelse för hur pressens och medias samhällsroll förändras.

Det är av strategisk betydelse för svensk ekonomi att den pappersburna informationen finner sin rätta roll i denna utveckling, vilket ofta kommer att innebära kombinationer med andra media. Tillsammans med stigande global konkurrens och stigande energikostnader kommer IT-utvecklingen att ställa stora krav på anpassning inom svensk pappersindustri.

Utvecklingen av papper som informationsbärare måste ske i intimt samarbete med de affärspartners som använder papperet, dvs. huvudsakligen tryckerier. Här finns inte samma integration som inom förpackningsområdet och utvecklingen blir fruktbar endast om en djup förståelse för kundernas affärssituationer utvecklas.

Forskningsområden

- Produktkvalitet och produktförnyelse
- Produktvitet vid tryckning
- Affärsmodeller för pappersburen information
- Tryckprocesser för selektiv applicering av funktionella substanser

Förväntade effekter

- Nya typer av produkter och tjänster inom informations- och mediaområdet som integrerar tryckta media med elektroniska media och kommunikationsteknologi och som är anpassade till den mänskliga hjärnans sätt att lära och ta mot information.
- Aktiva samarbetsformer mellan traditionell pappersindustri och nya affärsområden där papperet har en informationsförmedlande funktion.
- Nya typer av pappersmaterial för tryck som möter höga krav på färgåtergivning och körbarhet i tryckpressar.
- Papper som anpassats efter nyutvecklingar på tryckpressidan.
- Kostnadseffektiva produktions- och distributionssystem för tryckt information.
- Kundselektiv tryckning ("on-demand printing").
- Användning av tryckteknologier för att applicera ny typ av funktionalitet till pappersytor.
- Påverkan inom kulturområdet (t.ex. bokens framtida roll och utseende) liksom påverkan på samhällsdebatt och politiska processer.
- Uppbyggnad av system för informationsöverföring baserat på moduler (virtuella och reella) kombinerat med hybridteknik för tryckning.

Nya produktområden för dagens fiberindustri

Vision

Skogsindustrin i Sverige har utvecklat nya affärsområden genom att utnyttja vedens komponenter (fibrer och polymerer) i nya material, i fiberbaserade kompositer och för kemikalier. Utvecklingen bidrar påtagligt till värdeökning inom näringen och samhället och till en hållbar utveckling. Nya affärsmöjligheter för hygienprodukter tillhör området.

Strategisk betydelse

Dagens massa- och pappersproduktion i Sverige sker till alltför låga marginaler. Detta trots högt driven produktivitet och hög produktkvalitet. Konkurrens från länder med låga fiberkostnader gör, liksom de stora förändringarna på energiområdet, att volymproduktion i Sverige av ”enklare” papperstyper med stor sannolikhet gradvis måste ersättas med än mer högförädlade produkter inom existerande affärssegment och med nya affärsmöjligheter. Att lyckas med detta kan mycket väl vara en överlevnadsfråga för svensk massa- och pappersindustri. Området innefattar kopplingar till strategiska energiprodukter (el, värme, bränslen) (se område Energigenerering från skogsråvara).

Hygienproduktområdet är av strategisk betydelse för Sverige genom att ledande tillverkare i Europa av utrustning och av hygienprodukter har sin bas i Sverige. Det är också ett område med stora utvecklingsmöjligheter för förädlade produkter.

Forskningsområden

- Vedbaserade (”gröna”) kemikalier
- Vedbaserade kompositer
- Produktförnyelse och utveckling av hygienprodukter
- ”Wood biorefinery” som leverantör av fibrer och vedpolymerer (hemicellulosa och lignin)

Förväntade effekter

Kemikalier:

- Skogsnäringen har utvidgat sina affärsmöjligheter genom att skogsråvarans olika ämnen utnyttjas för produktion av specialkemikalier. Detta kan exempelvis realiseras genom att nya eller existerande kemikalieföretag som etablerar sig i symbios med morgondagens modifierade massafabriker (”wood bio-refineries”).

Nya material och fiberkompositer:

- Skogsnäringen har utvidgat sina affärsmöjligheter genom att fibrer och fiberfragment (tillsammans med andra och helst förnybara material) kan utnyttjas för nya typer av material och kompositer. Sådana mer nischade produktområden kan innebära tillkomst av nya företag som arbetar nära dagens massatillverkare.
- Cellulosabaserade material med specifika egenskaper finner användning inom t.ex. det medicinska området (bio-kompatibilitet).

Hygienprodukter:

- Användaranpassade ("comfort") produkter med inbyggda diagnostiska funktioner och produkter som förhindrar tillväxt och spridning av bakterier eller som har extremt hög vätskehållande förmåga.
- Kostnadseffektiva och flexibla tillverkningsystem.

"Wood bio-refineries":

- Vedbaserade s.k. bioraffinaderier är realiserade i full skala där vedens ingående komponenter av fibrer, polymerer och andra kemiska ämnen extraheras för användning i ny affärsverksamhet, ofta i kombination med produktion av massa för "traditionella" produktområden.

Processer och processystem för massa- och papperstillverkning

Vision

Svensk massa- och pappersindustri utnyttjar modernaste tillverkningsteknologi som uppfyller högsta krav på kostnadseffektivitet, flexibilitet samt resurssnål material- och energianvändning ("lean production").

Strategisk betydelse

Utrustning för tillverkning av massa- och papper är i regel globalt tillgänglig. Försteg för Sverige kan vinnas genom tidig introduktion och kompetent utnyttjande (effektiv produktion och jämn produktkvalitet) av nya processteknologier. Processteknisk kompetens är strategiskt betydelsefull och lägger en grund för produktutveckling och produktionseffektivitet.

Svensk massa- pappersindustri är anpassad till stabila och förhållandevis låga energipriser, särskilt på el. Dagens dynamiska energisituation kopplat till stora energibehov för massa- och papperstillverkning gör energieffektiv produktion till ett strategiskt viktigt område.

Forskningsområden

- Radikalt nya processer och processystem
- Ökad produktfunktionalitet med lägre materialinsatser
- Energieffektivitet (Området tillhör Energimyndighetens ansvarsområde.)

Förväntade effekter

Nya tillverkningsystem:

- Nya och förenklade systemlösningar för massa- och papperstillverkning som ger flexibilitet och lägre kapitalkostnader.
- Maximalt utnyttjande av IT-teknologi för produktionsplanering, processkontroll och logistik.
- Nya teknologier som medger kund- och individanpassad produktion av papper- och fiberbaserade produkter.

”Mer från mindre”:

- En ny generation av fiberbaserade material och produkter där efterfrågad funktionalitet kan nås genom en lägre användning av fibrer och tillsatsvaror.
- Avsevärt reducerad användning av icke förnybara material vid massa- och papperstillverkning (kemikalier och pigment).
- Processer och materialstrukturer som gör att pappers och fiberbaserade material kan ersätta icke förnybara material.

Energieffektivitet:

- (se kommentar under ”Forskningsområden”)

**VINNOVAs,
Skogsindustriernas och
Trä- och Möbelindustri-
förbundets allmänna villkor
för Branschforsknings-
programmet för skogs- och
träindustrin**

**VINNOVAs, Skogsindustriernas och Trä- och Möbelindustriförbundet
allmänna villkor för Skogs- och träindustrins forskningsprogram**

Fastställda i och med att VINNOVA, Skogsindustrierna samt Trä- och Möbelindustriförbundet undertecknat avtalet till vilket dessa allmänna villkor ingår.

VINNOVA, Skogsindustrierna och Trä- och Möbelindustriförbundet beslutar gemensamt om bidrag till forskningsprojekt inom ramen för Branschforskningsprogrammet för skogs- och träindustrin.

§ 1 Beviljat bidrag

VINNOVA, Skogsindustrierna och Trä- och Möbelindustriförbundet (nedan kallade Bidragsgivarna) beviljar bidrag till Bidragsmottagaren för Projekttiden med det belopp som anges i VINNOVAs beslut, på villkor att i projektet deltagande företag tillskjuter finansiering med motsvarande belopp i form av naturinsatser och/eller kontanta medel.

Projekttiden är den tidsperiod under vilken Projektet ska bedrivas. Projekttiden framgår av beslutet.

§ 2 Utbetalning

Utbetalning sker kvartalsvis i förskott.

§ 3 Godkända kostnader och godkänd medfinansiering

Vad som är godkända kostnader och godkänd medfinansiering anges i underbilaga.

§ 4 Genomförande av Projektet

För att bidrag ska utgå från Bidragsgivarna ska Bidragsmottagaren genomföra Projektet i enlighet med Projektbeskrivningen.

Bidragsmottagaren får låta annan utföra mindre omfattande arbete inom ramen för Projektet om inte annat anges i de särskilda villkoren. Om annan än Bidragsmottagaren utför arbete inom ramen för Projektet ansvarar Bidragsmottagaren helt och fullt för dennes insatser och för att villkoren i beslutet kan uppfyllas.

§ 5 Förseningar

Bidragsmottagaren är skyldig att skriftligen omedelbart underrätta VINNOVA om Projektet försenas eller riskerar att försenas. VINNOVA ska i enlighet med detta underrättas senast tre

VINNOVAs, Skogsindustriernas och Trä- och Möbelindustri- förbundets allmänna villkor för Branschforsknings- programmet för skogs- och träindustrin

månader före utsatt datum för lägesrapport och slutredovisning – eller så snart det är känt – om det är risk att dessa rapporter försenas eller inte kommer att visa tillfredsställande resultat.

§ 6 Projektledare

Projektet ska ha en projektledare. Projektledaren anges i VINNOVAs beslut. Endast Bidragsmottagaren kan vara arbetsgivare/uppdragsgivare åt projektledaren.

Projektledarens uppgifter är att

- ansvara för den löpande koordineringen och uppföljningen av Projektet,
- upprätta lägesrapporter och slutredovisning,
- vara sammankallande vid möten om Projektet, samt
- underrätta VINNOVA skriftligen om omständigheter av väsentlig betydelse, såsom att Projektet avbryts eller försenas.

Bidragsmottagaren ansvarar gentemot Bidragsgivarna för att projektledaren fullgör sina uppgifter.

§ 7 Projektresultat

Med Projektresultat avses all information som uppkommer som ett resultat av arbetet med Projektet. För att bidrag ska utgå ska Projektresultatet offentliggöras och spridas om inget annat anges i särskilda villkor eller särskilt beslutas av Bidragsgivarna. Offentliggörande får anstå till dess eventuell ansökan om immaterialrättsligt skydd inlämnats till berörd myndighet.

Vid publicering av Projektresultat ska det anges att arbetet utförts med bidrag från VINNOVA (på engelska återges namnet med The Swedish Governmental Agency for Innovation Systems).

VINNOVA ska erhålla en kopia av eventuella skriftliga avtal mellan Bidragsmottagare och annan om rättigheterna till Projektresultaten. Bidragsgivarna åberopar ej äganderätt till Projektresultaten.

§ 8 Bidragsgivarnas rätt att sprida information om Projektet

Bidragsmottagaren och projektledaren ger Bidragsgivarna rätt att på sina hemsidor på Internet och även i övrigt i tryckta broschyrer m m publicera icke sekretessbelagd information och rapporter som härrör från Projektet. Bidragsmottagaren ansvarar för att även eventuella andra rättighetsinnehavare ger Bidragsgivarna dessa rättigheter.

Bidragsmottagaren ger även Bidragsgivarna rätt att genom s k hypertextlänkning (förflyttar användaren till den server som länken hänvisar till) länka till Bidragsmottagarens hemsida på Internet.

I samband med att Bidragsgivarna publicerar information om och rapporter från Projektet på sin hemsida kan Bidragsgivarna även komma att publicera vissa icke känsliga personuppgifter

VINNOVAs, Skogsindustriernas och Trä- och Möbelindus- triförbundets allmänna villkor för Branschforsknings- programmet för skogs- och träindustrin

såsom uppgift om namn, befattning, arbetsgivare och roll i Projektet. Vid en intresseavvägning har Bidragsgivarna gjort bedömningen att detta är sådana personuppgifter som inte kräver uttryckligt samtycke. Om berörd person motsätter sig sådan publicering kommer dock Bidragsgivarna naturligtvis att respektera detta.

Bidragsmottagaren ska informera berörda personer att ovan nämnda personuppgifter kan komma att publiceras på Internet.

§ 9 Rapporteringsskyldighet

Nedan angivna rapporter ska lämnas in enligt Bidragsgivarnas anvisningar och på VINNOVAs blanketter.

- Lägesrapport   Lägesrapport/-er ska upprättas av Projektledaren och lämnas till VINNOVA de datum som anges i beslutet.
- Slutredo-
visning med
ekonomisk
redovisning   Slutredovisning ska upprättas av Projektledaren och godkännas av Bidragsmottagaren samt lämnas till VINNOVA det datum som anges i beslutet.
- Årsrapport   Bidragsgivarna kan begära att Bidragsmottagaren – i de fall denne är en högskola/ universitet - årligen lämnar en rapport om institutionens och/eller forskargruppens samlade verksamhet i enlighet med VINNOVAs riktlinjer.

§ 10 Revisorsintyg

Revisorsintyg är ett intyg där auktoriserad/godkänd revisor intygar att de redovisade kostnaderna för Projektet hämtats ur Bidragsmottagarens eller deltagande företags redovisning samt att redovisningsrutiner är så utformade att de åberopade Bidragsgrundade kostnaderna och Naturinsatserna kan antas utgöra Bidragsgrundade kostnader för Projektet.

Slutredovisning – från annan än kommun, statliga myndigheter eller högskolor/ universitet - avseende projekt, som av Bidragsgivarna beviljats bidrag med 5 miljoner kronor eller mer, ska alltid åtföljas av ett revisorsintyg. Slutredovisning, alternativt lägesrapport, avseende övriga projekt ska på begäran av Bidragsgivarna åtföljas av revisorsintyg.

§ 11 Revision och uppföljning

Bidragsgivarna eller person/-er som Bidragsgivarna utsett (exempelvis auktoriserad revisor) äger rätt att följa Projektet och ta del av handlingar som kan lämna upplysningar om den tekniska och ekonomiska utvecklingen av Projektet. Bidragsmottagaren ska då ställa allt erforderligt material till förfogande.

VINNOVAs, Skogsindustriernas och Trä- och Möbelindus- triförbundets allmänna villkor för Branschforsknings- programmet för skogs- och träindustrin

Bidragsmottagaren ska se till att Bidragsgivarna har rätt att revidera även deltagande företags naturinsatser.

VINNOVA har rätt att följa upp avslutade Projekt genom att begära uppgifter av Bidragsmottagaren som ska utformas och lämnas in enligt VINNOVAs riktlinjer, dock högst tre gånger inom tio år från dagen då slutrapporten ska vara inlämnad.

Projektdeltagarna förbinder sig att bistå Bidragsmottagaren så att rapporteringsskyldigheten kan fullgöras på ett adekvat sätt.

§ 12 Anmälningsskyldighet

Bidragsmottagaren är skyldig att skriftligen omgående till VINNOVA anmäla

- 1) firma- och adressändringar, och
- 2) om medel söks eller erhålls från annan offentlig finansiering för Projektet.

§ 13 Arbetsgivarförhållande

Bidragsgivarna är inte arbetsgivare eller uppdragsgivare för personal hos Bidragsmottagare. Bidragsgivarna gör således inte avdrag för skatter, socialförsäkringsavgifter etc.

§ 14 Bidragsgivarnas rätt att avbryta Projektet i förtid

Bidragsgivarna kan besluta att hålla inne återstående bidrag och/eller återta redan utbetalade ännu ej upparbetade medel om

- 1) förutsättningarna för Projektets finansiering förändrats,
- 2) Projektledaren ej uppfyller sina åtaganden eller själv önskar sluta som projektledare och Bidragsgivarna och Bidragsmottagaren inte kommer överens om en annan projektledare,
- 3) Projektet inte bedrivs enligt Projektreferatet,
- 4) Bidragsmottagaren inte lämnar rapporter i tid eller på annat sätt bryter mot villkoren i beslutet,
- 5) Bidragsmottagaren erhåller annan offentlig finansiering för Projektet,
- 6) Bidragsgivarna vid en kreditbedömning finner att Bidragsmottagarens ekonomiska ställning inte är tillfredsställande, eller om
- 7) det av andra orsaker saknas utsikter för att inom rimlig tid nå tillfredsställande resultat av Projektet.

§ 15 Utbetalt ej upparbetat bidrag

Utbetalt bidrag som inte upparbetats inom Projekttiden ska återbetalas senast när slutredovisning ska vara inlämnad. Bidragsgivarna har rätt att återkräva sådana medel jämte ränta enligt räntelagen (1975:635) från den dag slutredovisningen ska vara inlämnad.

§ 16 Återkrav

Utbetalt bidrag kan återkrävas helt eller delvis av VINNOVA, jämte ränta enligt räntelagen (1975:635) från dagen för utbetalning av bidraget, om

**VINNOVAs,
Skogsindustriernas och
Trä- och Möbelindus-
triförbundets allmänna villkor
för Branschforsknings-
programmet för skogs- och
träindustrin**

- 1) bidraget beviljats på grund av oriktig eller ofullständig uppgift från Bidragsmottagaren,
- 2) slutredovisning ej lämnas i tid eller är bristfällig, eller
- 3) Bidragsmottagaren på annat allvarligt sätt bryter mot sina förpliktelser enligt beslutet.

§ 17 Särskilda villkor

Särskilda villkor återfinns i VINNOVAs beslut eller i särskild bilaga. Deltagande företag och deras finansiering anges i särskilda villkor till beslutet.

Verket för innovationssystem (VINNOVAs) allmänna råd om godkända kostnader och godkänd medfinansiering i bidragsärenden

VINNOVA-beslut 117 -2005, dnr 2004-00123
(version 2005-11-11)

Innehållsförteckning

Verket för innovationssystem (VINNOVAs) allmänna råd om godkända kostnader och godkänd medfinansiering i bidragsärenden	2
1. Allmänt.....	2
2. Projektets totala kostnader och intäkter	2
3. Godkända direkta kostnader i bidragsärenden	2
4. Godkända indirekta kostnader (overhead-kostnader)	7
5. Forskningsinstitut.....	8
6. Transferering av bidrag	8
7. Godkänd medfinansiering	9
8. Ekonomisk redovisning.....	13

Verket för innovationssystem (VINNOVAs) allmänna råd om godkända kostnader och godkänd medfinansiering i bidragsärenden

1. Allmänt

Syftet med detta dokument är att ange

- godkända kostnader i bidragsärenden,
- vad som får räknas som medfinansiering, och
- hur redovisning av projektets kostnader och intäkter ska ske.

VINNOVA beviljar medel till ett visst projekt. Projektid är den tid under vilken det aktuella projektet pågår. VINNOVA finansierar endast kostnader som är hänförliga till projektiden. Som medfinansiering räknas endast naturinsatser och utbetalningar av kontanta medel som är hänförliga till projektiden.

Angående leverantörsfakturer som åberopas gäller att bokföring ska ha skett inom projektiden.

2. Projektets totala kostnader och intäkter

Projektets totala kostnad utgörs av bidragsmottagarens kostnader, egen medfinansiering i form av naturinsatser samt medfinansiering från annan i form av naturinsatser.

Projektets totala intäkter utgörs av VINNOVAs bidrag, bidragsmottagarens egen medfinansiering i form av kontanta medel samt medfinansiering från annan i form av kontanta medel.

3. Godkända direkta kostnader i bidragsärenden

När det gäller forskningsinstitut som är delägda av IRECO Holding AB, se särskilt avsnitt.

I de fall universitet/högskola själv ska bidra till ett forskningsprojekt/-program som VINNOVA finansierar (exempelvis VINN Excellence Center) gäller att både kostnader och bidrag ska beräknas enligt punkterna 3 och 4.

3.1 Lönekostnader

Lönekostnad kan antingen beräknas som verklig kostnad (alternativ A) eller som ett schablonbelopp (alternativ B eller C).

Lönekostnader är kostnad för personal såsom forskare, tekniker och annan personal som arbetar direkt med projektet. Kostnad för administrativ och annan personal som inte till övervägande del arbetar med det aktuella projektet räknas som indirekta kostnader (se särskilt avsnitt om indirekta kostnader nedan).

Lönekostnaderna för en person uppgår till högst motsvarande full arbetstid (40 tim/veckan).

Vad gäller indirekta kostnader för personal se särskilt avsnitt nedan om indirekta kostnader.

Stipendier som är avsedda att vara ett alternativ till lön eller annan form av studiefinansiering, t.ex. för doktorander eller post-doktorer, får inte finansieras med statsmedel¹.

Se även under avsnitt om konsultkostnader om skillnaden mellan konsultkostnad och lönekostnad.

Alternativ A – verklig lönekostnad

Lönekostnaden kan beräknas som faktisk bruttolön med ett påslag på 55 % för arbetsgivaravgifter, semesterlön, försäkringar och förmånsvärde.

Verklig lönekostnad beräknas således enligt följande formel: verklig bruttolön x 1,55 = lönekostnad

Timkostnaden räknas som den verkliga lönekostnaden per månad delad med 165 (antal arbetstimmar i månaden).

Löneökningar under projekttiden finansieras normalt inte.

Alternativ B – lönekostnad enligt schablonbelopp för doktorand vid universitet och högskola

Lönekostnaden för en doktorand beräknas som den schablonmässiga bruttomånadskostnaden som enligt VINNOVAs allmänna råd gäller det år ansökan beviljas. Den schablonmässiga bruttomånadskostnaden motsvarar en ungefärlig bruttomånadslön för doktorander inklusive ett påslag på 55 procent för arbetsgivaravgifter, semesterlön, försäkringar och förmånsvärde.

Den schablonmässiga bruttomånadskostnaden uppgår för år 2005 till **31 300 kr**. Påslag för indirekta kostnader får göras på samtliga direkta kostnader – inte bara lönekostnaderna - enligt avsnitt 4.

För att få fram en schablonmässig timpenning delas den schablonmässiga bruttomånadskostnaden med 165 (antal timmar per månad).

---

¹ Se sidan 14 i regleringsbrev för budgetåret 2005 avseende Verket för innovationssystem m m (VINNOVAs dnr 2004-03214).

Om en lägre schablonmässig månadskostnad upptagits i ansökan än vad som gäller när ansökan ska beviljas kan sökanden komplettera sin ansökan med begäran om uppräknings fram till dess att ansökan beviljas. Höjningar av schablonbeloppet efter att ansökan beviljats (dvs under projekttiden) kan inte tillgodoräknas sökanden som en lönekostnad för det aktuella projektet.

Alternativ C – lönekostnad enligt schablonbelopp för andra än universitet och högskolor

Lönekostnaden beräknas som den schablonmässiga bruttomånadskostnaden som enligt VINNOVAs allmänna råd gäller det år ansökan beviljas. Den schablonmässiga bruttomånadskostnaden motsvarar det prisbasbelopp som gäller det år ansökan beviljas² inklusive ett påslag på 55 procent för arbetsgivaravgifter, semesterlön, försäkringar och förmånsvärde.

Den schablonmässiga bruttomånadskostnaden uppgår för år 2005 till **61 070 kr**.

För att få fram en schablonmässig timpenning delas den schablonmässiga bruttomånadskostnaden med 165 (antal timmar per månad).

Om en lägre schablonmässig månadskostnad upptagits i ansökan än vad som gäller när ansökan ska beviljas kan sökanden komplettera sin ansökan med begäran om uppräknings fram till dess att ansökan beviljas. Höjningar av schablonbeloppet efter att ansökan beviljats (dvs under projekttiden) kan inte tillgodoräknas sökanden som en lönekostnad för det aktuella projektet.

3.2 Konsultkostnader

När bidragsmottagaren måste anlita personer som inte är anställda hos bidragsmottagaren, tas kostnaden för dessa personer upp som konsultkostnader. Konsultkostnader beräknas som de verkliga konsultkostnaderna för det aktuella projektet hos VINNOVA under förutsättning att kostnaderna är marknadsmässiga.

Observera att kostnad för patentombud redovisas under Immaterialrättskostnader.

Undantag

Kostnader för nedan nämnda personer **räknas som lönekostnader**:

- anställda i bidragsmottagarens *koncernföretag* (se definition nedan),
- anställda i bidragsmottagarens *intresseföretag* (se definition nedan),
- *närstående* (se exempel nedan) till bidragsmottagaren eller till ställföreträdare för bidragsmottagare,

Med *koncernföretag* avses en juridisk person som enligt 1 kap 5 § aktiebolagslagen (1975:1385) ingår i samma koncern som den som är slutlig mottagare av

² För år 2005 uppgår prisbasbeloppet till 39 400 kr.

VINNOVAs medel med det tillägget att begreppet koncernföretag även omfattar utländska juridiska personer.

I följande fall räknas en juridisk person – som inte är koncernföretag – som *intresseföretag* till den som är slutlig bidragsmottagare av VINNOVAs medel:

- a) Bidragsmottagaren utövar ett betydande inflytande över den juridiska personens driftsmässiga och finansiella styrning och ägandet utgör ett led i en varaktig förbindelse mellan bidragsmottagaren och den juridiska personen.
- b) Bidragsmottagaren innehar minst 20 procent av rösterna för samtliga andelar i den juridiska personen och det inte av omständigheterna i övrigt framgår att detta inte utgör ett betydande inflytande.
- c) Bidragsmottagarens koncernföretag eller bidragsmottagaren tillsammans med ett eller flera koncernföretag tillsammans innehar minst 20 procent av rösterna för samtliga andelar i den juridiska personen och det inte av omständigheterna i övrigt framgår att detta inte utgör ett betydande inflytande.

Med *närstående* person avses bland annat make/maka, sambo, partner, förälder, barn och syskon till bidragsmottagaren (då bidragsmottagaren är en fysisk person) eller till ställföreträdare för bidragsmottagaren (då bidragsmottagaren är en juridisk person).

3.3 Materialkostnader

Som materialkostnad räknas material som är nödvändiga för det aktuella projektet.

Sedvanligt förbruknings- och kontorsmaterial ingår inte i materialkostnad utan i påslaget för de indirekta kostnaderna.

3.4 Immaterialrättskostnader

Som immaterialrättskostnad räknas kostnad för immaterialrätter såsom

- patent och bruksmönster,
- mönster/design,
- varumärke,
- växtförädlarrätt.

Följande kostnader får räknas

1. kostnad för nyhetsgranskning, patentombud, översättningskostnader samt avgifter hos patentorgan (inklusive kostnader för upprätthållande),
2. marknadsmässig kostnad för nyttjanderätt till annans immaterialrätt,
3. marknadsmässig kostnad för köp av immaterialrätt som är nödvändig för att genomföra det aktuella projektet.

Kostnad för att förhindra patentintrång och kostnad för pantsättning av patent finansieras inte av VINNOVA.

3.5 Resekostnader

Som resekostnad avses kostnad för

- resa i turistklass/andra klass eller motsvarande,
- logi som motsvaras högst av kostnad för mellanklasshotell,
- levnadsomkostnader under resan som motsvarar beloppet för skattefritt traktamente.

3.6 Övriga kostnader

Som övriga kostnader räknas bland annat

- kostnad för utrustning,
- kostnad för representation,
- kostnad för kommunicerande av resultat samt
- andra kostnader för projektet.

3.6.1 Kostnader för utrustning

VINNOVA finansierar normalt inte kostnad för utrustning. Om kostnad för utrustning har godkänts av VINNOVA gäller att kostnaden får tas upp till den del den används i det aktuella projektet.

Om utrustning både kan hyras och köpas finansierar VINNOVA det ekonomiskt mest fördelaktiga alternativet.

Kostnad för persondatorer och sedvanlig mjukvara ingår i påslaget för indirekta kostnader (se särskilt avsnitt nedan om indirekta kostnader).

3.6.2 Kostnader för representation

Om ett projekt har nödvändiga kostnader för representation med klar och tydlig koppling till det aktuella projektet kan det bekostas av VINNOVA. I de fall VINNOVA godkänt kostnad för representation bekostas endast skattemässigt avdragsgilla kostnader.

Kostnader för bidragmottagaren för anordnande av konferenser och seminarier räknas inte som representationskostnader.

3.6.3 Kostnader för kommunicerande av resultaten

Med kostnad för kommunikation av resultat avses kostnader för att fortlöpande och avslutningsvis kommunicera projektet med olika aktörer i samhället genom bland annat

- anordnande av hemsida,
- anordnande av konferens- eller seminarier,
- annonsering,

- att ta fram informationsskrifter,
- deltagande i utställningar och mässor,
- vetenskaplig publicering.

3.7 Lokalkostnader

Kostnad för lokaler – oavsett om lokalen hyrs eller ägs – ingår i påslaget för indirekta kostnader (se särskilt avsnitt nedan om indirekta kostnader).

3.8 Mervärdesskatt m m

Samtliga kostnader redovisas exklusive mervärdesskatt. VINNOVAs medel får inte användas till mervärdesskatt förutom i de fall mervärdesskatten utgör en verklig kostnad för bidragsmottagaren. Om bidragsmottagaren inte är mervärdesskatteskyldig utgör mervärdesskatten en verklig kostnad. Endast i dessa fall kan mervärdesskatten utgöra en del av de godkända kostnaderna.

VINNOVAs bidrag är inte mervärdesskattepliktigt.

”Högskoleoms”

Universitet och högskolor är skyldiga att betala en avgift på åtta procent till Riksskatteverket på bidrag från privat finansiär³. Avgift ska inte utgå på bidrag som har beslutats av en statlig myndighet eller av en mellanstatlig organisation som Sverige är ansluten till (EU). Avgift ska således inte utgå på VINNOVAs medel. Avgiften ska inte heller utgå i de fall VINNOVA uppdrar åt en privat aktör att betala ut medlen.

4. Godkända indirekta kostnader (overhead-kostnader)

I de fall universitet/högskola själv ska bidra till ett forskningsprojekt/-program som VINNOVA finansierar (exempelvis VINN Excellence Center) gäller att både kostnader och bidrag ska beräknas enligt punkterna 3 och 4.

Indirekta kostnader är kostnader som inte är projektspecifika.

Indirekta kostnader beräknas som ett påslag med 35 procent på de direkta kostnaderna (lönekostnader, konsultkostnader, materialkostnader, immaterialrättskostnader, resekostnader, kostnader för utrustning, kostnader för representation, kostnader för kommunicerande av resultaten samt övriga kostnader för projektet/programmet).

I de indirekta kostnaderna ingår bland annat kostnader för

---

³ 5 § förordningen (2002:831) om myndigheters rätt till kompensation för ingående mervärdesskatt

- direkta och indirekta lokalkostnader – oavsett om lokalen hyrs eller ägs (hyra, el, vatten och avlopp, bränsle, lokaltillbehör, städning och renhållning, reparation och underhåll av lokal, avskrivningar, ränta, amorteringar, tomträttsavgäld),
- förvaltning såsom styrelsearvode, revisionsarvode, kostnad för bolagsstämma,
- administrativ personal som inte till övervägande delen arbetar med det aktuella projektet,
- befintlig utrustning som endast används i försumbar omfattning för det aktuella projektet vid VINNOVA,
- personatorer och sedvanlig mjukvara,
- telefon, post, fax,
- försäkringar och övriga riskkostnader,
- förbrukningsmaterial (glödlampor, elsäkringar, sladdar, pappershanddukar etc),
- kontorsmaterial (hålslag, häftapparater, linjaler, pärmar, tidskriftsamlare, mappar, skrivpapper, block, pennor, färgband, färgpatroner, toner, disketter m m).

5. Forskningsinstitut

5.1 Inom Ireco-sfären

När det gäller bidrag till forskningsinstitut som är delägda av IRECO Holding AB (556179-8520) gäller att dessa institut får som godkända kostnader ta upp den taxa som instituten tillämpar gentemot sina medlemmar.

Denna taxa ska inte omfatta vinstpålägg och är ett lägre pris än vad institutet debiterar gentemot andra.

5.2 FOI, Totalförsvarets forskningsinstitut

För FOI, Totalförsvarets forskningsinstitut (202100-5184) gäller att institutet får som godkända kostnader ta upp den taxa som institutet tillämpar gentemot uppdragsstyrda anslag från regeringen och förvarsmaktens samlingsbeställningar. Denna taxa ska inte omfatta vinstpålägg och är ett lägre pris än vad institutet debiterar gentemot andra kunder och uppdrag.

5.3 Övriga forskningsinstitut

Vad som gäller för andra forskningsinstitut får avgöras från fall till fall.

6. Transferering av bidrag

VINNOVA kan betala ut bidraget till en bidragsmottagare som sedan transfererar del av eller hela bidraget till en eller flera andra bidragsmottagare.

Övriga bidragsmottagare ska redovisa sina kostnader på samma sätt som den bidragsmottagare som är betalningsmottagare för VINNOVAs utbetalning av det aktuella bidraget.

7. Godkänd medfinansiering

7.1 Egen medfinansiering

Bidragsmottagarens kostnader för projektet som inte täcks av VINNOVA eller av annan kan bidragsmottagaren räkna som egen medfinansiering. Till egen medfinansiering räknas även kontanta medel som bidragsmottagaren utlovar till projektet.

7.2 Medfinansiering från annan

Kostnader för projektet som täcks av annan än bidragsmottagaren och VINNOVA räknas som medfinansiering från annan. Medfinansiering kan bestå i naturainsatser och/eller kontanta medel.

Medfinansiering kommer antingen från en **samarbetspartner** eller en **medfinansiär** till bidragsmottagarens projekt. En samarbetspartner kan bidra med både naturainsatser och kontanta medel. Den som endast bidrar med kontanta medel kallas medfinansiär. En samarbetspartner ska godkänna VINNOVAs beslut så att VINNOVA – i förekommande fall – ska kunna revidera deras naturainsatser. Bidragsmottagaren ansvarar för medfinansiärens åtagande. Inbetalningar av kontanta medel syns även i bidragsmottagarens redovisning. Mot bakgrund härav finns det ingen skyldighet för medfinansiär att godkänna VINNOVAs beslut om bidrag.

7.3 Godkänd medfinansiering

7.3.1 Naturainsatser

Som naturainsatser kan följande kostnader räknas:

- lönekostnader (eget arbete),
- konsultkostnader,
- materialkostnader,
- immaterialrättskostnader,
- resekostnader, och
- kostnader för kommunicerande av resultaten.

Övriga kostnader kräver särskilt godkännande för att få räknas som medfinansiering.

Lönekostnader – kostnad för eget arbete

Kostnad för eget arbete – lönekostnad – beräknas till ett schablonbelopp på 600 kr i timmen inklusive direkt lön, semesterlön, förmånsvärde, arbetsgivaravgifter och kostnad för försäkringar samt indirekta kostnader.

Konsultkostnader

Konsultkostnader tas upp till verklig kostnad under förutsättning att kostnaderna är marknadsmässiga.

Undantag

Kostnader för nedan nämnda personer räknas dock som lönekostnader:

- anställda i samarbetspartnerns *koncernföretag* (se definition nedan),
- anställda i samarbetspartnerns *intresseföretag* (se definition nedan),
- *närstående* (se exemplifiering nedan) till samarbetspartnern eller till ställföreträdare för samarbetspartnern,

Med *koncernföretag* avses en juridisk person som enligt 1 kap 5 § aktiebolagslagen (1975:1385) ingår i samma koncern som samarbetspartnern med det tillägget att begreppet koncernföretag även omfattar utländska juridiska personer.

I följande fall räknas en juridisk person – som inte är koncernföretag - som *intresseföretag* till samarbetspartnern:

- samarbetspartnern utövar ett betydande inflytande över den juridiska personens driftsmässiga och finansiella styrning och ägandet utgör ett led i en varaktig förbindelse mellan samarbetspartnern och den juridiska personen.
- samarbetspartnern innehar minst 20 procent av rösterna för samtliga andelar i den juridiska personen och det inte av omständigheterna i övrigt framgår att detta inte utgör ett betydande inflytande.
- samarbetspartnerns koncernföretag eller samarbetspartnern tillsammans med ett eller flera koncernföretag tillsammans innehar minst 20 procent av rösterna för samtliga andelar i den juridiska personen och det inte av omständigheterna i övrigt framgår att detta inte utgör ett betydande inflytande.

Materialkostnader

Som materialkostnad räknas material som är nödvändiga för det aktuella projektet.

Sedvanligt förbruknings- och kontorsmaterial ingår inte i materialkostnad utan i påslaget för de indirekta kostnaderna.

Immaterialrättskostnader

Som immaterialrättskostnad räknas kostnad för immaterialrätter såsom

- patent och bruksmönster,

- mönster/design,
- varumärke,
- växtförädlarrätt.

Följande kostnader får räknas

- kostnad för nyhetsgranskning, patentombud, översättningskostnader samt avgifter hos patentorgan (inklusive kostnader för upprätthållande),
- marknadsmässig kostnad för nyttjanderätt till annans immaterialrätt,
- marknadsmässig kostnad för köp av immaterialrätt som är nödvändig för att genomföra det aktuella projektet.

Kostnad för att förhindra patentintrång och kostnad för pantsättning av patent finansieras inte av VINNOVA.

I bilaga till ansökan ska kostnad för köp av eller nyttjanderätt till annans patent särskilt anges för att få räknas.

Resekostnader

Som resekostnad avses kostnad för resa eller del av resa som inte finansieras av VINNOVAs bidrag.

Kostnader för utnyttjande av dyrbar utrustning

Utnyttjande av dyrbar utrustning kan endast i undantagsfall räknas som medfinansiering och kräver i dessa fall uttryckligt godkännande av VINNOVA.

Lokalkostnader

Kostnad för lokaler får inte räknas som medfinansiering.

Kostnad för lokal med särskild utrustning kan i undantagsfall räknas som medfinansiering och kräver i dessa fall uttryckligt godkännande av VINNOVA.

Kostnader för representation

Kostnad för representation får inte räknas som medfinansiering.

Kostnader för kommunicerande av resultaten

Med kostnad för kommunikation av resultat avses kostnader för att fortlöpande och avslutningsvis kommunicera projektet med olika aktörer i samhället genom bland annat

- anordnande av hemsida,
- anordnande av konferens- eller seminarier,
- annonsering,
- att ta fram informationsskrifter,
- deltagande i utställningar och mässor,

- vetenskaplig publicering.

Kostnader för kommunicerande av resultaten kan räknas som medfinansiering.

Mervärdesskatt

Mervärdesskatten får endast räknas som medfinansiering om den utgör en verklig kostnad.

Indirekta kostnader

Indirekta kostnader ingår i schablonbeloppet för eget arbete – lönekostnad. Utöver detta får indirekta kostnader inte räknas som medfinansiering.

Med indirekta kostnader avses bland annat kostnad för

- direkta och indirekta lokalkostnader – oavsett om lokalen hyrs eller ägs (hyra, el, vatten och avlopp, bränsle, lokaltillbehör, städning och renhållning, reparation och underhåll av lokal, avskrivningar, ränta, amorteringar, tomträttsavgäld),
- förvaltning såsom styrelsearvode, revisionsarvode, kostnad för bolagsstämma,
- administrativ personal som inte endast arbetar med det aktuella projektet,
- befintlig utrustning som endast används i försumbar omfattning för det aktuella projektet vid VINNOVA,
- persondatorer och sedvanlig mjukvara,
- telefon, post, fax,
- försäkringar och övriga riskkostnader,
- förbrukningsmaterial (glödlampor, elsäkringar, sladdar, pappershanddukar etc),
- kontorsmaterial (hålslag, häftapparater, linjaler, pärmar, tidskriftsamlare, mappar, skrivpapper, block, pennor, färgband, färgpatroner, toner, disketter m m).

7.3.2 Kontanta medel

Kontanta medel får räknas som medfinansiering och beräknas till det belopp som inbetalats/har utlovats till bidragsmottagaren.

Högskolan är skyldig att betala in åtta procent av ett bidrag från en privat medfinansierare till Riksskatteverket⁴. Även dessa åtta procent får räknas som medfinansiering till VINNOVAs bidrag.

---

⁴ Förordning (2002:831) om myndigheters rätt till kompensation för ingående mervärdesskatt.

7.4 Offentlig/privat medfinansiering

När VINNOVA lämnar bidrag till företag gäller särskilda regler för hur mycket statligt stöd som kan lämnas till projektet.

I dessa fall kan endast privat medfinansiering räknas som medfinansiering till VINNOVAs bidrag i de fall som kräver medfinansiering.

Som privat medfinansiering räknas allt som inte utgör offentligt stöd.

Som offentligt räknas stöd från bland annat

- statliga myndigheter såsom Vetenskapsrådet, FAS, FORMAS,
- länsstyrelse,
- landsting,
- kommun.

8. Ekonomisk redovisning

8.1 Revision och uppföljning

VINNOVA eller person/-er som VINNOVA utsett (exempelvis auktoriserad revisor) äger rätt att följa projektet och ta del av handlingar som kan lämna upplysningar om den tekniska och ekonomiska utvecklingen av projektet. Bidragstagaren ska då ställa allt erforderligt material till förfogande.

VINNOVA har rätt att följa upp avslutade projekt genom att begära uppgifter av Bidragstagaren som ska utformas och lämnas in enligt VINNOVAs riktlinjer, dock högst tre gånger inom tio år från dagen då slutrapporten ska vara inlämnad.

8.2 Revisorsintyg

Slutredovisning – från annan än kommun, statlig myndighet eller högskola/universitet – avseende projekt, som av VINNOVA beviljats medel med fem (5) miljoner kr eller mer, ska alltid åtföljas av ett revisorsintyg från bidragstagaren. Bidragstagarens revisorsintyg omfattar endast bidragstagarens ekonomiska redovisning.

Slutredovisning, alternativt lägesrapport, avseende övriga projekt ska på begäran av VINNOVA åtföljas av revisorsintyg.

Revisorsintyg är ett intyg där auktoriserad/godkänd revisor intygar att de redovisade kostnaderna för projektet hämtats ur bidragstagarens eller samarbetspartnerns redovisning samt att redovisningsrutiner är så utformade att de åberopade godkända kostnadsslagen och naturinsatserna kan antas utgöra godkända kostnadslag för projektet.

8.3 Projektredovisning

Samtliga kostnader och intäkter som hör till ett enskilt projekt ska särredovisas i bidragsmottagarens bokföring. Särredovisningskravet gäller även för den som lämnat medfinansiering.

För att kunna särredovisa de kostnaderna/medfinansieringen ska vederbörande använda sig av en projektredovisning. En projektredovisning kan utformas på något av följande sätt

- genom ett separat projektredovisningsprogram,
- genom att kostnaderna bokförs med en särskild kod till kontot i resultaträkningen, eller
- genom manuell särredovisning.

**Branschforskningsprogrammet för Skogs- och träindustrin
i förhållande till
Forest-Based Sector Technology Platform
i EU:s 7:e ramprogram
och
Nationella Forskningsagendan**

Forest-Based Sector Technology Platform (FTP)	2
Nationell forskningsagenda (NRA).....	3
Syfte och intressenter	3
Framtagnings- och samrådsprocesserna.....	4
Projektstruktur för NRA-planeringen.....	5
Identifiering av nationella satsningsområden.....	7
Finansieringsstrategi för NRA	8
Implementering	9

Forest-Based Sector Technology Platform (FTP)

Det blir allt viktigare att delta i det europeiska forskningsarbetet. Målet är att företag, akademi och offentliga aktörer samspelar så att mervärdet av EU:s FoU-resurser ökar för alla parter och ger positiva effekter för innovationsförmåga och förnyelse i Sverige.

Närmast förestående är EU:s 7:e ramprogram där teknikplattformar kommer att spela en viktig roll. Både svenskt näringsliv och svenska forskningsutförare är mycket engagerade i det pågående arbetet med uppbyggnaden av teknikplattformen Forest-based Sector Technology Platform (FTP), se www.forestplatform.org. De europagemensamma forskningsbehoven för skogsnäringen har i FTP beskrivits i en strategisk forskningsagenda (SRA) som baseras på mer än 700 förslag på forskningsteman som sedan strukturerats och prioriterats för att forma 26 stycken forskningsområden, *Figur 1*.

Forest-Based Value Chains					
Strategic Objectives	Forestry	Wood Products	Pulp & Paper Products	Bio-energy	Specialities
1. Development of innovative products for changing markets and customer needs	1-6: Commercialising soft forest values	1-1: <i>A new generation of functional packaging</i> 1-4: Living with wood 1-5: Building with wood 1-10: <i>New generation of composites</i>	1-1: <i>A new generation of functional packaging</i> 1-2: Paper as a partner in communication, education and learning 1-3: Advancing hygiene and health care 1-8: <i>Pulp, energy and chemicals from wood bio-refinery</i> 1-10: <i>New generation of composites</i>	1-7: Moving Europe with the help of bio-fuels 1-8: <i>Pulp, energy and chemicals from wood bio-refinery</i>	1-8: <i>Pulp, energy and chemicals from wood bio-refinery</i> 1-9: <i>"Green" specialty chemicals</i> 1-10: <i>New generation of composites</i>
2. Development of intelligent and efficient manufacturing processes, including reduced energy consumption		2-4: Advanced technologies for primary wood processing 2-5: New manufacturing technologies for wood products	2-1: Reengineering the fibre-based value-chain 2-2: More performance from less inputs in paper products 2-3: <i>Reducing energy consumption in pulp and paper mills</i>	2-3: <i>Reducing energy consumption in pulp and paper mills</i> 2-6: Technologies to boost heat and power output	
3. Enhancing availability and use of forest biomass for products and energy	3-1: Trees for the future 3-2: <i>"Tailor-made" wood supply</i>	3-2: <i>"Tailor-made" wood supply</i> 3-4: Recycling wood products - a new material resource	3-2: <i>"Tailor-made" wood supply</i> 3-3: Streamlined paper recycling	3-2: <i>"Tailor-made" wood supply</i>	3-2: <i>"Tailor-made" wood supply</i>
4. Meeting the multifunctional demands on forest resources and their sustainable management	4-1: Forests for multiple needs 4-2: Advancing knowledge on forest ecosystems 4-3: Adapting forestry to climate change				
5. The sector in a societal perspective	5-1: Assessing the overall performance of the sector 5-2: Instruments for good forest-sector governance 5-3: Citizens' perceptions				

Italic = addressing more than one Value Chain

Figur 1 De 26 forskningsområdena som har tagits fram för FTP:s strategiska forskningsagenda

Forskningsområdena har grupperats under 5 stycken strategiska mål (Strategic Objectives). Figur 1 visar också hur de 26 områdena förhåller sig till de fem värdekedjorna: skog; träprodukter; massa- och pappersprodukter; bioenergi och specialprodukter/nya produkter. Dessa värdekedjor är långt ifrån fristående från varandra. Flera av dem innefattar dessutom långa och komplexa förädlingskedjor med många olika typer av forskningsbehov. Forskningen inom och emellan värdekedjorna blir därmed i högsta grad mångdisciplinär. Sedan februari har de enskilda EU-länderna – via sina egna NSG:s (National Support Group) – fått i uppdrag att berika och bidra till genomförandet av SRA:n.

Det finns även andra teknikplattformar under uppbyggnad som är av intresse för den svenska skogsnäringen, t.ex. Plants for the Future, Sustainable Chemistry, Liquid Biofuels, Construction och Manufuture.

Nationell forskningsagenda (NRA)

Syfte och intressenter

Samtidigt som FTP:n går in i en genomförandefas håller den svenska skogsnäringen på att ta fram sina branschgemensamma forskningsbehov i en nationell forskningsagenda (National Research Agenda, NRA). NRA täcker i princip samma ämnesområden som SRA. Målet är att ta fram en strategisk nationell forskningsagenda för Sverige och sedan implementera den i syfte att stärka den svenska skogsnäringens position och konkurrenskraft. Den skall också bidra till ett framgångsrikt svenskt engagemang inom det europeiska forskningsarbetet. NRA har etablerat en struktur som skall verka för att de strategiska forskningsbehoven realiserar i starka forskningsprogram och projekt.

Skogsnäringens forskningsområden innefattar många olika discipliner, kanske fler än för de flesta andra branscher. Det beror bland annat på att näringen förgrenas på flera värdekedjor, varav några dessutom är förhållandevis långa och komplexa med skilda forskningsbehov i de olika förädlingsstegen. Detta gäller exempelvis husbyggnad och konsumentförpackningar. Komplexiteten och förgreningarna innebär många olika typer av intressenter kring näringens forskning, både bland skogsägare, företag, forskningsutförare och offentliga forskningsfinansiärer.

Framtagnings- och samrådsprocesserna

Under hösten 2005 startades ett projekt på initiativ av Skogindustriernas Forskningskommitté som syftade till att ta fram rätt förutsättningar för en svensk nationell forskningsagenda. Från företagens perspektiv efterfrågades en samordning av initiativ till nya program från olika forskningsutförare för att göra det mer överskådligt och underlätta såväl prioritering som budgetering av satsningar på gemensam forskning. För att NRA skall få en uthållighet fordras att företagen och forskningsutförarna med anknytning till skogsnäringen, samt de offentliga forskningsfinansiärerna ser förtjänster med strukturen redan från start. Därför har projektet ägnat mycket kraft åt den nationella förankringsprocessen. I det följande beskrivs översiktligt tillvägagångssättet för etableringen:

- Hösten 2005
  - Planering av projektets genomförande, samt informella diskussioner med olika intressenter
- Januari – Mars
  - Planering och information om NRA struktur
  - > 15 möten med olika intressenter
  - Uppskattning av potentiell NRA budget
  - VINNOVAs analysavdelning gick igenom olika strategidokument som legat till grund för NRA och granskade dem med avseende på kvalitet och samstämmighet.
- April
  - Etablering av tre implementeringsprocesser och tre processledare
  - Förberedelse av workshops och referensgruppmöten
- Maj
  - Referensgruppsmöten under ledning av processledarna
  - Fyra workshops för att identifiera strategiska forskningsområden
- Juni
  - Konstituerande möte för NRA råd och avslutning av NRA:s planeringsfas
  - Färdigställande av ett branschforskningsprogram och ett första NRA dokument
- Augusti – december
  - Start av projekt- and programformering baserat på nationell finansiering, bl.a. med hjälp av branschforskningsprogrammet
  - Förberedelser för expansion genom utlysningar inom FP 7

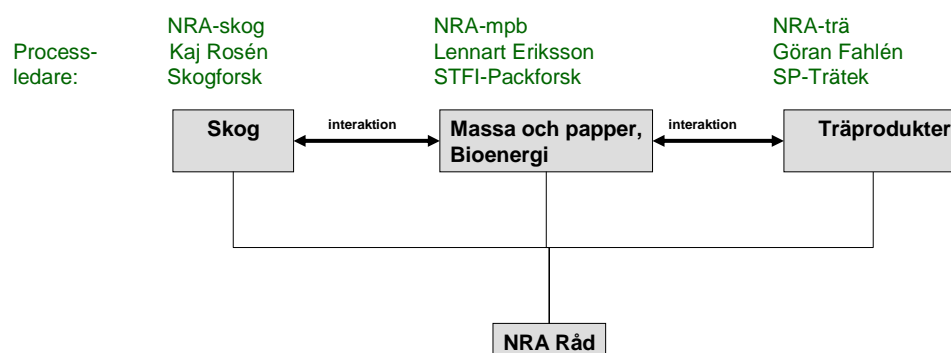
För att komma fram till innehållet i den nationella forskningsagendan och branschforskningsprogrammet har det genomförts fem workshops under 2006, fem större informationsmöten med olika intressenter samlade och ett tiotal möten med enskilda intressenter och intressentgrupper. Till detta tillkommer Jordbruksdepartementets informationsmöte kopplat till utredningen ”Strategi för skoglig och skogsindustriell forskning” 8 mars, samt Formas uppföljningsmöte 11 april.

Svenska intressenter har också i högsta grad påverkat utformningen av FTP:s SRA under 2005, både genom medverkan i FTP:s kärntrupp och genom den svenska nationella supportgruppens (NSG:s) arbete under 2005. samt representation i FTP:s Advisory Committee.

Processen med att etablera NRA sammanfaller inte bara tidsmässigt med diskussionerna om ett branschforskningsprogram utan har även klara beröringspunkter i fråga om intentioner. NRA kommer dock att innefatta betydligt mer forskningsprojekt och program än vad som kan inrymmas inom de ekonomiska ramarna för branschforskningsprogrammet.

Projektstruktur för NRA-planeringen

För att kunna driva etableringen av NRA fördelades arbetet på tre områden; NRA-skog, NRA-trä och NRA-mpb (dvs. massa- och pappersprodukter, samt generering av bioenergi), *Figur 2*. Till varje område utsågs en processledare och en referensgrupp. Till referensgrupperna har personer från såväl näringen, forskningsutförare som offentliga forskningsfinansiärer nominerats.

Figur 2 Referensgrupps- och rådsstruktur för NRA

Processledarnas huvuduppgift under våren har varit att leda arbetet med att ta fram de nationella satsningsområdena inom respektive område. Uppgiften har bearbetats bland annat genom att arrangera de workshops där näringen, forskningsutförare och offentliga forskningsfinansiärer deltagit. Dessutom har ett antal enkäter skickats ut till olika intressenter. Från och med i höst inriktas processledarnas arbete på att hålla samman och driva på projekt- och programinitieringen inom NRA.

Ett övergripande NRA råd etableras med representation från de olika intressentgrupperna. NRA rådet skall framförallt fokusera på helhetsperspektivet med NRA och dess kontinuerliga utveckling medan processledningen med hjälp av referensgrupperna har att svara för det mer detaljerade arbetet. Rådet föreslås också vara väl i union med programstyrelsen för branschforskningsprogrammet.

NRA rådets uppgifter:

- Uppföljning av de tre delprocesserna m.a.p. 1) helhetsperspektiv, 2) framskridande, 3) ev. intressekonflikter
- Kontinuerlig utveckling av NRA, t.ex. informationsvägar, konferenser etc.
- Långsiktig utveckling av NRA:s syften
- Fastställa årliga mål för NRA
- Uppföljning av "fiktiv" NRA budget och finansieringsstrategier
- Dialog med FTP management, t.ex. prioritering av lobbyaktiviteter för utlysningar, nominera ledamöter till FTP:s kommittéer och råd

NRA rådets sammansättning

- Näringslivet: Karin Emilsson, Södra, (Forskningskommittén)
Herman Sundqvist, Sveaskog, (Skogskommittén)
Ulf Larsson, SCA, (Trämekaniska styrelsen)
- Forskare: Thomas Johannesson, STFI-Packforsk
Lisa Sennerby Forsse, SLU
- Myndigheter: Lars Wärngård, VINNOVA
Anders Lewald, Energimyndigheten
Hans-Örjan Nohrstedt, Formas
- Processledning: Greta Fossum, Skogsindustrierna
Processledarna ständigt adjungerade

Huvuduppgiften för NRA:s referensgrupper är att stötta processledarna i arbetet med att hålla samman och driva på projekt- och programinitieringen inom NRA

Referensgrupp för NRA-trä

- Näringslivet: Jan Lagerström, (ordf), Skogsindustrierna
Christer Johansson, Vida Timber
Ulf Larsson, SCA Timber
Carl Hellström, ELE Trävaru AB
Ingemar Ekdahl, TMF
- Forskare: Anna Jarnehammar, IVL
Anders Grönlund, LTU
Sven Thelandersson, LTH
Staffan Brege, LiTH
- Myndigheter: Eva Esping, VINNOVA
- Processledning: Göran Fahlén, SP-Träteknik

Referensgrupp för NRA-mpb

- Näringslivet: Karin Emilsson, Södra
Per H Johnsson, Stora Enso
Folke Österberg, SCA
Erik Ling, Sveaskog
- Forskare: Thomas Johannesson, STFI-Packforsk
Christina Ullenius, KaU
- Myndigheter: Ulf Holmgren, VINNOVA
Ann Segerborg-Fick, Energimyndigheten
Lars Vallander, Energimyndigheten
- Processledning: Lennart Eriksson / Catharina Ottestam, STFI-Packforsk

Referensgrupp för NRA-skog

- Näringslivet: Herman Sundqvist (ordf), Sveaskog
Erik Normark, Holmen Skog
Sven Lundell, LRF-Skogsägarna
- Forskare: Tomas Lundmark, SLU
Ove Nilsson, SLU
Lennart Rådström, Skogsforsk
Kjell Danell, SLU
- Myndigheter: Olof Olsson, Mistra
Jan Svensson, Formas
Anna Lundborg / Sven Risberg, Energimyndigheten
- Processledning: Kaj Rosén, Skogsforsk

NRA strukturen kommer också att fungera som Nationell Support Grupp (NSG) gentemot Forest-Based Sector Technology Platform.

Identifiering av nationella satsningsområden

Det första NRA dokumentet som skall färdigställas i månadsskiftet juni/juli 2006 kommer bland annat att redogöra för hur NRA strukturen skall verka, samt ge vägledning till initiativtagare till program- och projekt hur de skall växelverka med NRA. Det kommer att tryckas under sommaren och sedan distribueras brett. En av de mest centrala punkterna i detta dokument är att med stöd av workshops, enkätbearbetning och inputs från referensgrupper formulera ett antal nationella satsningsområden. Det kommer att vara 14 stycken.

En del av de nationella satsningsområdena går direkt att känna igen från de 26 forskningsområden som beskrivits i FTP:s strategiska forskningsagenda (SRA) (Figur 1), andra har formulerats för att bättre återge de specifikt svenska forskningsbehoven. För varje område beskrivs de bakomliggande motiven till varför området är viktigt för den svenska skogsnäringen, den övergripande inriktningen på forskningen, samt förväntade effekter av forskningen. Utöver detta ges ett antal karaktärsdrag för varje satsningsområde m.a.p. på bl.a. tidsperspektiv till implementering och risknivå. Dessutom görs ett försök att översiktligt bedöma vilka resurser som behövs för att få det förväntade resultatet för respektive satsningsområde.

Följande 14 satsningsområden har formulerats för NRA. Anknytning till forskningsområdena (Research Areas) i FTP:s strategiska forskningsagenda markeras inom parentes.

- Bygga och leva med trä (RA 1-4, 1-5)
- Träprodukters livslängd och livscykelkostnader (RA 1-4, 1-5, 2-5)
- Effektivare träförädlingsprocess (RA 2-4, 2-5)

- Fiberbaserade förpackningar (RA 1-1)
- Papperet i mediasamhället (RA 1-2)

- Nya produktområden för fiberindustrin (RA 1,9, 1-10, 1-3, 1-8)
- Processer och processsystem för massa- och papperstillverkning (RA 2-1, 2-2, 2-3)

- Energi från skogsråvara (RA 1-7, 1-8, 2-6, 3-2)

- Träd för framtiden (RA 3-1)
- Skogsbruk för flera mål (RA 4-1)
- Utvecklad kunskap om skogsekosystemen (RA 4-2, 4-3)
- Kommersialisering av skogens "mjuka" värden (RA 1-6)

- Kundenpassad försörjning av virke och biobränsle (RA 3-2, 3-3)
- Skogsnäringen ur ett samhällsperspektiv (RA 5-1, 5-2, 5-3)

Finansieringsstrategi för NRA

För att den svenska skogsnäringen skall lyckas med NRA etableringen krävs en god samordning och uppslutning både från företagen, forskarvärlden och från de offentliga finansiärerna. Detta är också en förutsättning för en framstående roll inom FTP och andra Europeiska teknikplattformar. Det är önskvärt med en övergripande finansieringsstrategi för att kunna överblicka olika möjligheter och lägga olika initiativ till program- och projektiniering på rätt nivå. Därför måste man bland annat se över hur de offentliga forskningsfinansiärerna strategier och inriktningar passar in i NRA strukturen och hur finansiärer kan samverka för att skapa effektiva innovationssystem. Ett sådant arbete har redan påbörjats, bland annat genom de offentliga forskningsfinansiärerna engagemang i NRA:s referensgrupper. Mistra har startat planeringen av programmet Framtidens skog som kan komma att bli en viktig byggsten inom NRA-skog. Energimyndighetens satsningar på bioenergiområdet, samt på energieffektivisering inom massa- och pappersområdet är andra viktiga byggstenar i NRA. Formas förväntas i första hand återfinna sina intressen inom NRA-skog och VINNOVA framförallt inom NRA-mpb och NRA-trä.

När projekt- och program har etablerats inom de 14 satsningsområden som identifieras för NRA kommer det att omfatta forskning i Sverige för uppskattningsvis 300-500 Mkr/år med finansiering från 1) näringsliv, inkl. näringslivets forskningsfonder, 2) svenska offentliga forskningsfinansiärer, inkl. branschforskningsprogram, 3) fakultetsanslag, samt dessutom 4) EU. Till detta tillkommer den forskning som utförs i andra länder och som kan tillgodogöras av den svenska näringen via det internationella forskningssamarbetet.

Implementering

Från och med tredje kvartalet 2006 påbörjas implementeringen av NRA vilket måste ses som en långsiktig uppgift. Implementeringen syftar till att nå det ovan angivna målet, vilket sker bland annat genom:

- Utveckling av starka program och projekt inom de nationella satsningsområdena
- Stärkt samverkan mellan forskningsutförarna
- Profilering av nationell, offentlig forskningsfinansiering
- Kraftfull medverkan inom EU:s 7:e ramprogram (FP7)
- Överblick över program och projekt inför företagens prioritering av extern gemensamhetsforskning.
- Stärkt innovationstänkande och bättre innovationssystem